

การเว้นวรรคในสมัยปัจจุบัน

ในสมัยปัจจุบันงานเขียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น คำบรรยาย บทปาฐกถา บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือตำราต่าง ๆ จะปรากฏมาในรูปของสิ่งพิมพ์ ดังนั้น ข้อมูลที่ใช้ศึกษาในสมัยนี้จึงศึกษาจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และเนื่องจากสิ่งพิมพ์เหล่านี้เป็นผลงานของบุคคลต่าง ๆ หลายประเภท คือ นักเขียน พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์ ตลอดจนพนักงานตรวจรูป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีใช้เว้นวรรคของบุคคลเหล่านี้ด้วยโดยการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลเหล่านี้มีวิธีใช้เว้นวรรคอย่างไร

ข้อมูลที่น่ามาประกอบการศึกษาการเว้นวรรคในสมัยปัจจุบัน

ในการศึกษาวิธีเว้นวรรคในสมัยปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาและการสำรวจดูการเว้นวรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์วิธีใช้การเว้นวรรคของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ ซึ่งได้แก่

(1) นักเขียนประเภทต่าง ๆ และรุ่นต่าง ๆ

(2) พนักงานพิมพ์ดีด

(3) พนักงานตรวจรูป และพนักงานเรียงพิมพ์

(4) อาจารย์สอนภาษาไทย

ในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวนี้ ได้สัมภาษณ์เรื่องต่าง ๆ คือ

- ก. ความสำคัญของการเว้นวรรค
- ข. ความมุ่งหมายในการเว้นวรรคของการเขียนหนังสือไทย
- ค. แนวทางที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการใช้เว้นวรรค
- ง. วิธีใช้เว้นวรรค

1. การศึกษาและการสำรวจจุดการเว้นวรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ

ในการศึกษาและการสำรวจจุดการเว้นวรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสำรวจสิ่งพิมพ์ที่จัดวางอยู่ในชั้นมาตรฐาน เช่น ประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ หนังสือที่เป็นตำราทางวิชาการ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาหนังสือประเภทบทความต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือสำหรับประชาชนทุกระดับ ซึ่งได้แก่หนังสือพิมพ์รายวัน

หนังสือที่ใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาการเว้นวรรคในสมัยปัจจุบัน ได้แก่

- ก. ประกาศของทางราชการ ได้แก่ ประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ประกาศของวิทยาลัยครู พระราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น
- ข. บทความทางวิชาการ ได้แก่ บทความเรื่อง ความสุขของสตรี ควบคู่กับทางอยุธยาของสังคมไทย ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม
- ค. ตำราเรียน ได้แก่ ตำราเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย วิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น
- ง. หนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คิวสยาม สยามรัฐ เคลื่อนิวส์ เสียงปวงชน บ้านเมือง เป็นต้น

ผลการสำรวจการเว้นวรรคจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีดังนี้

การเว้นวรรคของหนังสือประเภทประกาศของทางราชการ

หนังสือประเภทประกาศของทางราชการ มีวิธีเว้นวรรคดังต่อไปนี้

คือ

- ก. มีการเว้นวรรคขนาดประโยค เช่น
- (1) ปกตินั้น หน้าทุก ๆ หน้าไม่ควรมีที่ว่างเว้น
นอกจากหน้าสุดท้ายของปกเท่านั้น ¹
- ข. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่
1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก เช่น
- (2) ข้าราชการพลเรือนสามัญใดที่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรงจนตกตั้งกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้อง
คดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำผิดความอาญา ²
2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น
- (3) ที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตเพราะเรียนครบกำหนดเวลาที่กำหนด
ไว้ในหลักสูตรหนึ่งแล้ว แต่ไม่สำเร็จการศึกษา หรือพ้นสภาพ
การเป็นนิสิต เพราะแค้นเฉื่อยไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ³

¹ คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 10.

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 26 (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518),
หน้า 55.

³ ประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2517.

3. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ เช่น

- (4) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษา ¹

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ข. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก (ตามแบบข้อ ข.1) เช่น

- (5) ให้นายจ้างจัดตั้งสมาคมนายจ้างและลูกจ้างจัดตั้ง สหภาพแรงงาน เพื่อแสวงหาและคุ้มครองประโยชน์ เกี่ยวกับการจ้าง ²

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ (ตามแบบข้อ ข.2) เช่น

- (6) ซึ่งได้ถูกให้ออกเพราะสอบได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือพบสภาพการเป็นนิสิต เพราะเรียนครบกำหนดเวลาตามระเบียบแล้วแต่ไม่สำเร็จการศึกษา ³

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ข.3) เช่น

- (7) หรือสภาภาษาชาวไทยมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะใน ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแล้ว ⁴

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 50 (1 มีนาคม พ.ศ. 2518) หน้า 13.

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 47 (26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518)

หน้า 80.

³ ประกาศของมณฑลวิทยาลับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517.

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 109 (10 มิถุนายน พ.ศ. 2518)

หน้า 164.

ค. มีการเว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำที่เป็นคำนาม ซึ่งผู้เขียนต้องการจะเน้นหรือต้องการจะแสดงให้ผู้อ่านเห็นชัดเจกว่าคำอื่น ๆ หรือต้องการจะแสดงให้ผู้อ่านเห็นว่าคำนั้นเป็นคำสำคัญ กลุ่มคำที่เป็นคำนามเหล่านี้บางครั้งอาจมีเครื่องหมายอัฒภาคกำกับไว้ด้วยก็ได้ หรือบางครั้งอาจเปลี่ยนขนาดหรือลักษณะของตัวพิมพ์ให้ผิดไปจากตัวพิมพ์อื่น ๆ เช่น

(8) นายประพันธ์ ปัญญาธรรม จำเลย ซึ่งมี
อาชีพ รับราชการ ตั้งบ้านเรือนอยู่
บ้านพักอนามย์อำเภอดำเนินสะดวก 1^๑

2. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลาต่าง ๆ ได้แก่

ก. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลาที่เป็นคำเรียกชื่อ ปี
เดือน วัน เช่น

(9) แล้วจึงประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เมื่อเวลา 16.05 น.
กลับถึงสนามบินจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเวลา 16.45 น. 2

ข. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ เช่น

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 7 (14 มกราคม พ.ศ. 2518),
หน้า 173.

² "ข่าวในพระราชสำนัก" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 1
(1 มกราคม พ.ศ. 2518), หน้า 10.

- (10) ตามที่ใต้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2518 ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 นั้น บัดนี้ จะล้น กำหนดสมัยประชุมในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 ¹

3. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำออกตำแหน่ง เช่น

- (11) นายสมหมาย ฮุนตระกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า ²

4. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำที่เป็นรายการต่าง ๆ เพื่อแยก รายการเหล่านี้ออกให้เห็นแต่ละรายการ เช่น

- (12) เงินเคื่อน ค่าจ้าง บ้านนาย ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ที่นายจ้าง ให้แก่บุคคลเหล่านั้น ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ค. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำออกเวลาที่ เป็นคำเรียกชื่อ ปี เดือน วัน เวลา (ตามแบบข้อ ค.2 ก.) เช่น

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 87 (2 พฤษภาคม พ.ศ. 2518) หน้า 14.

² "บันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ" ครั้งที่ 24 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 7 (14 มกราคม พ.ศ. 2518), หน้า 195.

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 5 (9 มกราคม พ.ศ. 2518), หน้า 83.

(13) ทั้งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2517
เป็นต้นไป ¹

ไม่เว้นวรรคชานาบลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ค.2 ข.) เช่น

(14) บัณฑิตาไคไคส่วนไคไคความว่า นายจุมภฏ เลชะกะ ²

ไม่เว้นวรรคชานาบลายการต่าง ๆ (ตามแบบ ค.4) เช่น

(15) ประณีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีใด ๆ
เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ³

ง. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นหน่วยต่าง ๆ
ในประโยค ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นกลุ่มคำ เช่น

(16) รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ กราบบังคม ทูลรายงาน
และกราบบังคมทูลเบิก รอยตรี ธานี โภคะกุล ⁴

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 7 (14 มกราคม 2518) หน้า 107.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 106.

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 3 (7 มกราคม พ.ศ. 2518)

หน้า 86.

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 1 (1 มกราคม พ.ศ. 2518)

หน้า 12.

2. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นคำเรียกชื่อคน เช่น

- (17) นายเอนส์ทโยเกินส์ ลงลายมือชื่อและประทับตรา
สำคัญของบริษัท ¹

การเว้นวรรคภายในหน่วยประธานที่เป็นคำเรียกชื่อคน มีวิธีการดังนี้ คือ

ก. ถ้าหน่วยประธานนั้นมีความนำหน้าชื่อที่เป็นคำสามัญทั่ว ๆ ไป ซึ่งได้แก่ นาย นาง นางสาว เด็กชาย เด็กหญิง คำนำหน้าชื่อเหล่านี้จะเขียนติดกับชื่อ เช่น คำว่า นายเอนส์ทโยเกินส์ ในตัวอย่างที่ (17) แต่ถ้าเป็นคำนำหน้าชื่ออื่น ๆ เช่น ยศ ฐานันดรศักดิ์ ราชทินนาม ผู้เขียนหนังสือไทยหรือผู้พิมพ์ก็จะเว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อกับชื่อ เช่น ร้อยตรี ชานี ในตัวอย่างที่ (16) หรือในบางแห่งอาจไม่มีเว้นวรรคก็ได้ เช่น

- (18) บัญชีรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน
พลตำรวจตรีไสว จันทรามิถุน พลตำรวจตรี
ยอดยิ่ง ชัยยิ ²

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 201 (29 กันยายน พ.ศ. 2518),
หน้า 265.

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 127 (7 กรกฎาคม พ.ศ. 2518),
หน้า 29.

ข. ถ้าหน่วยประธานนั้นมีคำเรียกชื่อและชื่อสกุล จะต้องเว้นวรรคระหว่างชื่อกับชื่อสกุล เพื่อให้ชื่อกับชื่อสกุลปนกัน ดังตัวอย่างที่ (14), (18) เป็นต้น

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ง. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นกลุ่มคำ (ตามแบบข้อ ง.1) เช่น

- (19) กระทรวงมหาดไทย ได้อนุญาตให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ รับผิดชอบเป็นจัดตั้งมูลนิธิรายนี้ เป็นนิติบุคคลแล้ว ¹

จ. มีการเว้นวรรคชานามคำ ข้างหน้าคำ หรือข้างหลังคำชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. เว้นวรรคชานามคำจำนวนนับ เช่น

- (20) พระราชทานลินจี่ จำนวน 500 คัน และมะม่วง 100 คัน ²

2. เว้นวรรคชานามคำลักษณะนาม เช่น คำว่า คัน ใน
ตัวอย่างที่ (20)

3. เว้นวรรคชานามคำบุพบท ณ เช่น

- (21) แล้วเสด็จไปประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ
พลับพลาภิรมย์ สโมสรแก่เวลาแล้ว

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 3 (7 มกราคม พ.ศ. 2518),
หน้า 38.

² "ข่าวในพระราชสำนัก" พระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 1
(1 มกราคม พ.ศ. 2518), หน้า 3.

³ "ที่เดียวกัน".

4. เว้นวรรคขนาดคำเชื่อมอนุพากย์ต่าง ๆ เช่น

- (22) ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิต
หรือ กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้าย ¹

5. เว้นวรรคขนาดกริยา คือ เป็น เช่น

- (23) แต่ก็มีสัญลักษณ์สิ่งหนึ่ง คือ ฝ่ามือที่แสดงให้
เห็นว่าเป็นไทยด้วยกัน ²

6. เว้นวรรคขนาดคำกริยา เช่น ใต้แก่ เช่น

- (24) น้ำนุ่นหวานชนิดมีมันเนยน้อยกว่าร้อยละ 9 ของน้ำหนัก
และน้ำหนักสุทธิ กระทบละ 397 กรัม ใต้แก่
นมตรามะลิ ³

7. เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ เช่น

- (25) ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยได้อนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา เพื่อรับปริญญามหาบัณฑิต ⁴

¹ ประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2517.

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 132 (15 กรกฎาคม พ.ศ. 2518),
หน้า 174.

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 124 (2 กรกฎาคม พ.ศ. 2518),
หน้า 13.

⁴ คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517
หน้า 7.

8. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุภาค ว่า เช่น

- (26) ขอประกาศว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงรับจำนำ
คนแข็ง ทะเบียนเลขที่ 136/2514 ขอจดทะเบียน ¹

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ จ. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ (ตามแบบข้อ จ.1) เช่น คำจำนวนนับว่า 9 ในตัวอย่างที่ (24)

ไม่เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม (ตามแบบข้อ จ.2) เช่น

- (27) พร้อมทั้งส่งวิทยานิพนธ์ 1 ฉบับให้บัณฑิตวิทยาลัย
ตรวจพอร่มก่อน ²

ไม่เว้นวรรคขนาดคำกริยา คือ เป็น (ตามแบบข้อ จ.5) เช่น

- (28) พันเอก สุรพงศ์ ศรีสนัน เป็นรองผู้อำนวยการ
ฝ่ายบริหารศูนย์ปฏิบัติการชาว ³

- (29) ประเทศไทยต้องตกอยู่ภายใต้ระบบกึ่งทุนนิยมกึ่งเมืองขึ้น
ถูกกดขี่อย่างหนักจากจักรวรรดินิยมฝ่ายต่าง ๆ ผลปรากฏ
ก็คือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ⁴

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 195 (22 กันยายน พ.ศ. 2518),
หน้า 336.

² ประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2517.

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 82 (25 เมษายน พ.ศ. 2518),
หน้า 13.

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 193 (18 กันยายน พ.ศ. 2518),
หน้า 412.

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา เช่น ไต่ แก้ (ตามแบบข้อ จ.6) เช่น

- (30) ทรัพย์สิ้นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอันมีลักษณะเป็นของ
ส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศักระกูลโดย
เฉพาะจดหมายหรือสมุดบัญชีต่าง ๆ นั้น ¹
- (31) อนุญาตสภาสถาบัน ซึ่ง ได้ ก่อ อริการบคิ โดยตำแหน่ง ²

ไม่เว้นวรรคหน้าคำบุพบท เพื่อ (ตามแบบข้อ จ.7) เช่น

- (32) เช่นได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษบางประการ
ในการคนควา เพื่อ เขียนวิทยานิพนธ์ ³

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำเชื่อมอนุพากย์ ว่า (ตามแบบข้อ จ.8)

- (33) ในกรณีที่ตลาดหลักทรัพย์เห็นว่าหลักฐานใบหุ้น หรือใบสำคัญ
แสดงการเป็นผูถือหุนั้นไม่เหมาะสม ⁴

---

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 5 (9 มกราคม พ.ศ. 2518),
หน้า 82

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 41 (19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518),
หน้า 15.

³ คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.
2517.

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 77 (14 เมษายน พ.ศ. 2518),
หน้า 8.

การเว้นวรรคของหนังสือประเภทบทความทางวิชาการ มีดังนี้คือ

ก. มีการเว้นวรรคขนาดประโยค เช่น

(34) ในสังคมแบบชนบท คนอยู่กับจำนวนน้อย ๆ ในหมู่
ญาติมิตรสนิทด้วยกัน บทพูดใหญ่ไม่ค่อยมี¹

ข. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก เช่น

(35) จากการสอนเด็กนักเรียนนี้แหละครับ มีอิทธิพลไปถึง
ทางบ้านของนักเรียนด้วย และในขณะที่เดียวกันเรา
ต้องหาทางแก้ไขจุดอ่อนของเรา²

2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น

(36) อย่างบางคนว่า จีนคืออย่างโน้นคืออย่างนี้ เพราะเขา
ทราบความจริงว่าเบื้องหลังที่แท้จริงเป็นอย่างไร³

---

¹ พัทธา สายหู. ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม (กรุงเทพฯ-
มหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2517), หน้า 69.

² ชานินทร์ ทรัพย์วิเชียร. ครุฑกับทางอยุธยาของสังคมไทย (กรุงเทพฯ-
มหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519), หน้า 35.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

3. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ เช่น

- (37) อำนาจของธรรมเนียมประเพณี ซึ่งที่จริงก็คือพลังอำนาจ
ของคุณอื่นในชุมชนที่มีจำนวนมากกว่าตัวเราหรือครอบครัว
เรานั้นเอง¹

ไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ข. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก (ตามแบบข้อ ข.1) เช่น

- (38) แต่ก่อนที่เราจะพิจารณาเรื่องของสังคมเสียระ เบียด
ทำให้เกิดปัญหาหรือจะพิจารณาในแง่ของการเปลี่ยนแปลง-
แปลงของระเบียบสังคมที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติของชีวิต²

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ (ตามแบบข้อ ข.2) เช่น

- (39) ในเรื่องนี้จะให้คำแนะนำที่แจ่มแจ้งในหนังสือเล่มนี้ไม่ได้
เพราะคำแนะนำเรื่องเช่นนี้ ควรทำเป็นรายบุคคลเพราะ
มีความแตกต่างกันไปแต่ละคน ๆ³

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ข.3) เช่น ตัวอย่าง
ที่ 37 อนุพากย์ที่มีจำนวนมากกว่าตัวเราหรือครอบครัวเรานั้นเอง ไม่มีการ
เว้นวรรค

¹ พัทธา สายหุ. หน้า 152.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 163.

³ บุญเหลือ เทพสุวรรณ. ความสุขของสตรี (กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตการพิมพ์, 2519), หน้า 150.

ค. มีการเว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำนาม ซึ่งผู้เขียนต้องการจะเน้น หรือผู้เขียนเห็นว่ามีความสำคัญ และต้องการจะให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนมากกว่าคำอื่น ๆ โดยผู้เขียนจะใช้การเว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำนี้ หรืออาจจะใช้เครื่องหมายอัฒภาคประ-
กาศกำกับด้วยก็ได้ เช่น

(40) ในชนบท ก็เริ่มดำเนินการ สงครามจรยุทธ์
(Mobile warfare) ต่อกำลังป้องกันและ
ปราบปรามของรัฐที่ส่งไปช่วยเหลือประชาชน ¹

2. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลา คือ การเว้นวรรคทั้ง
ข้างหน้าและข้างหลังคำเรียกชื่อ ปี เดือน วัน เช่น

(41) จนในท้ายที่สุดจึงต้องมีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการ
กระทำลับเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495 ขึ้นอีก
ครั้งหนึ่ง ²

3. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ เช่น

(42) แดงวิวัตินในสังคมมีผลทำให้มีการตายนและการผลักดัน
ยิ่งกว่าความคิดในหนังสือ ตำรา ในปัจจุบันนี้
ชาวตะวันตกได้ศึกษาระบบชีวิตของตนเอง ³

¹ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, หน้า 5.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 76.

³ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 31.

4. เว้นวรรคชานามกลุ่มคำบอกตำแหน่ง เช่น

- (43) นายภิญโญ สาธร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ได้กรุณานำความคิดเห็นเสนอต่อท่านผู้เขียน ¹

5. เว้นวรรคชานามรายการต่าง ๆ เพื่อแยกรายการเหล่านี้
ออกให้เห็นแต่ละรายการไป เช่น

- (44) เราจึงสามารถรักษาสถาบันสูงสุดของบ้านเมืองที่เรา
สุดหวงแหนไว้ได้คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ²

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ค. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคชานามกลุ่มคำที่ต้องการเน้น (ตามแบบข้อ ค.1) เช่น

- (45) และพยายามรวมตัวกับพวกที่เป็นแกนนำ (Cadre)
ที่เขาส่งมาดำเนินงานในชั้นต้น รวมทั้งชาวไร่ชาวนา
ที่เขาปลุกระดมไว้ กอตั้งเป็นฐานเล็ก ๆ ขึ้นก่อน ³

ไม่เว้นวรรคชานามกลุ่มคำบอกเวลา (ตามแบบข้อ ค.2) เช่น

- (46) เรื่องที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์สร้างแผนจะยึดครองประเทศไทย
ให้ได้ภายในปี 2519 - 2520 นี้ เป็นเรื่องที่เขากล่าว
เช่นนั้นจริง ⁴

¹ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, หน้าคำปรารภ.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 14.

³ พืทยา สายหู, หน้า 5.

⁴ "ชานินทร์", หน้า 73.

ไม่เว้นวรรคขนาดกลุ่มคำออกเวลาคุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ค.3) เช่น

- (47) ยิ่งกว่านั้น การศึกษาระบบชีวิตของชาวตะวันตก นอกเหนือไปจากประวัติศาสตร์ที่เขียนในหนังสือตำรา ในสมัยนั้น ในตะวันตกเองก็มีน้อย ¹

ไม่เว้นวรรคขนาดกลุ่มคำออกตำแหน่ง (ตามแบบข้อ ค.4) เช่น

- (48) มร.แอสลีย์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภา ²

ไม่เว้นวรรคขนาดรายการต่าง ๆ (ตามแบบข้อ ค.5) เช่น

- (49) ถ้ามีลูกที่พ่อแม่เลี้ยงกัน ก็จะมีป้าตายาย หรือป้าหรืออา เขาช่วยเอาใจใส่ ³

ง. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลังกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยต่าง ๆ ของประโยค ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นกลุ่มคำ เช่น

- (50) การแข่งขันสังคมนั้น เห็นได้ว่ามีที่มาจากสถาบันการปกครองของสังคมนั้นมากกว่าจากสถาบันอื่น ⁴

¹ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 31.

² ชานินทร์ กรัยวิเชียร.

³ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 66.

⁴ พัทยา สายหุ, หน้า 195.

2. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นชื่อคน เช่น

- (51) มีหญิงคนหนึ่งชื่ออ๋างแจงจั้น ได้ถวายฎีกาว่า
สามีได้นำตัวไปขายเป็นทาส ¹

3. เว้นวรรคในระหว่างหน่วยประธาน หน่วยกริยา และ
หน่วยกรรม เช่น

- (52) ในหนังสือ สาส์นสมเด็จ มีกล่าวถึง
ศาลาลูกขุน ในรัชกาลที่ 5 ²

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ง. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นกลุ่มคำ (ตามแบบข้อ ง.1) เช่น

- (53) ผลของสมัยนั้นก็จะไม่เลวร้ายอย่างที่เห็นในปัจจุบัน
ซึ่งคนหลายคนพยายามจะหาความไปถึง ³

ไม่เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นชื่อคน (ตามแบบข้อ ง.2) เช่น

- (54) แล้วถ้าเจ้าจวบถูกจับได้จริง ๆ มันจะคู่อกว่ากำนันจันทร์
อย่างไรและกำนันจันทร์จะแก้ตอบมันอย่างไร ⁴

ไม่เว้นวรรคระหว่างหน่วยประธาน กริยา กรรม (ตามแบบข้อ ง.3) เช่น

- (55) ถ้าระเบียบของสังคมห้ามการจับถายที่ประเจิด
ประเจิดโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะ ⁵

¹ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 61.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 63.

³ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 118.

⁴ พัทธา สายหู, หน้า 71.

⁵ "เรื่องเดียวกัน",

จ. มีการเว้นวรรคขนาดคำชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ เช่น

(56) แต่การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ได้กระทำอย่าง
จริงจังในยุโรปมาประมาณ 300 ปีมานี้ ¹

2. เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม เช่น

(57) เราได้พยายามพิจารณาเป็นเวลานาน ไร้น้ำ
หนังสือไปมาก เป็นจำนวนบทถึง 8 บท บัดนี้มาถึงบทที่ 9 ²

3. เว้นวรรคขนาดคำพบท ณ เช่น

(58) เพราะกระทรวงศึกษาธิการเองได้เคยส่งข้าราชการ
ชั้นผู้ใหญ่ไปศึกษาเรื่องนี้มาโดยเฉพาะ ณ สถาบัน
การศึกษาระดับสูงหลายแห่งประจำอยู่แล้วทุกปีมา ³

4. เว้นวรรคขนาดคำเชื่อมอนุภาคต่าง ๆ เช่น

(59) อีกแง่หนึ่งอาจารย์ใหญ่เองก็เป็นผู้มีคุณวุฒิสูง มีประสบ-
การมาก และ ต้องรับผิดชอบในการบริหาร
โรงเรียนโดยตรงก็ควรจะมีอำนาจเด็ดขาดแต่ผู้เดียว ⁴

¹ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 1.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 128.

³ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, หน้า 39.

⁴ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 78.

5. เว้นวรรคขนาดคำกริยา คือ เป็น เช่น
 (60) การอยู่รอดอย่างคิ่้นนี้มีความหมายอย่างไร ความหมาย
 ก็คือ อยู่รอด คือ ชำรงสังคมไว้ได้¹

6. เว้นวรรคขนาดคำกริยา เช่น ใ้แก่
 (61) เป็นความสะทกสบายของชีวิต เช่น พ้อออก
 หาอาหาร แมคแลบาน²

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ จ. ใ้แก่

- ไม่เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ (ตามแบบข้อ จ.1) เช่น
 (62) รัสเซียส่งเรือจำนวนหนึ่งชื่อ "เลนิน" พร้อมด้วยแพทย์
 และพยาบาลรวม 69 คนไปช่วยเหลือ³

ไม่เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม (ตามแบบข้อ จ.2) เช่น คำว่า คน
 ในตัวอย่างที่ (62) ไม่มีการเว้นวรรคหรืออาจเว้นวรรคเฉพาะข้างหน้าคำลักษณะ
 นามก็ได้ เช่น

- (63) ข้าพเจ้าเคยไปนั่งคุยตามพวกผู้หญิงที่มีรายได้เป็น
 จำนวนไม่เกินเดือนละ 4 บาทโดยประมาณ⁴

¹ บัญชีเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 5.

² พิศยา สายหุ, หน้า 8.

³ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 8.

⁴ บัญชีเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 113.

(64) ในการดำรงชีวิต แม่แต่อยู่ด้วยกันในบ้านไปได้ออกไปไหนถ้าใครอยู่คนเดียวเกิน 2 คนก็อาจเป็นบุคคลได้หลายประเภทในวันเวลาเดียวกัน ¹

ไม่เว้นวรรคคำขานบคำพบท ณ (ตามแบบข้อ จ.3) เช่น

(65) ดั่งที่มีนักอภิปรายที่นิยมคอมมิวนิสต์บางคน กล่าวณมหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า ²

ไม่เว้นวรรคขานบคำเชื่อมอนุภาคย์ (ตามแบบข้อ จ.4) เช่น ตัวอย่างที่ (38, 39)

ไม่เว้นวรรคขานบคำกริยา คือ (ตามแบบข้อ จ.5) ผู้เขียนในสมัยปัจจุบันอาจจะเว้นวรรคเฉพาะข้างหน้าคำกริยา คือ เป็น หรืออาจจะเว้นวรรคเฉพาะข้างหลังคำกริยานี้ หรือไม่มีการเว้นวรรคเลยก็ได้ ดังจะยกตัวอย่างตามลำดับดังนี้

(66) การหาอาหารมาเลี้ยงดูกันของมนุษย์ก็คล้ายกับวิธีการของสัตว์ใหญ่ ในประเภทเลือดอุ่นเลี้ยงลูกดูขยมนเหมือน ๆ กัน คือ หัวหนาครอบคร้วหรือจำฝูงที่เป็นเพศผู้ ³

(67) ถ้าแม่เป็นคนปลูก บุคคลแรกที่เราเป็นช้านั้น ก็คือ ลูก ⁴

¹ พัทยา สายหู, หน้า 72.

² ฉานินทร์ ทรัพย์วิเชียร. หน้า 52.

³ พัทยา สายหู, หน้า 8.

⁴ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 73.

(68) ถ้าพบพาทคือขอบเขตอำนาจหน้าที่และสิทธิในการกระทำของแต่ละงานที่เรามีต่อผู้อื่น สถานภาพก็คือฐานะตำแหน่งที่บุคคลใดจากการปฏิบัติตามพาทนั้น ¹

ไม่ว่าวรรคขนาดคำกริยา เช่น ได้แก่ (ตามแบบข้อ จ.6) ผู้เขียนในสมัยนี้อาจจะเว้นวรรคเฉพาะข้างหน้าคำ เช่น ได้แก่ หรืออาจจะเว้นวรรคเฉพาะข้างหลังคำนี้ก็ได้

(69) อาจเรียกว่าชุนชั้นหรือวรรณะแพศย์แบบเก่า
ได้แก่พอคาคกลาง ²

(70) ถึงแม้ช่วงเวลาของการตั้งครุภักและระยะบริหารทหารที่บังคับตัวเองยังไม่ได้นั้นอาจจะสั้นยาวต่างกันไป เช่นในสัตว์เล็กอย่างหนูและกระต่าย ทหารปฏิสนธิในครุภักเป็นอิสระจากมารดาได้ภายในเวลารวมแล้วไม่กี่สัปดาห์ แต่ในสัตว์ใหญ่เช่น ช้างมา ³

ฉ. มีการเว้นวรรคเฉพาะข้างหน้า หรือข้างหลังคำชนิดต่าง ๆ
ได้แก่

¹ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 80.

² บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 73.

³ พัทยา สายหุ, หน้า 6.

1. เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ เช่น
- (71) อัจฉลวาทิงครอบครัวจีนในตอนหลัง เพื่อประโยชน์
แก่คนไทยที่มีบรรพบุรุษเป็นจีนเท่านั้น ¹
2. เว้นวรรคข้างหน้าคำเชื่อมอนุพากย์ว่า เช่น
- (72) ประเทศไทยเป็นประเทศที่กันดารหนังสือดี สาให้
มาจากความไม่เข้าใจคุณค่าของหนังสือ ว่าอาจให้
ประโยชน์อย่างไรบ้าง ²
3. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุพากย์ว่า เช่น
- (73) แม้คนหนุ่มสาวก็ขาดหนังสือที่ให้ความรู้ที่ควรได้รับ และบาง
ท่านอาจตระหนักเมื่อใดที่ ว่า แม้หนังสือเรียนใน
โรงเรียนของเรา ก็ไม่เขาขายของหนังสือเรียน ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ฉ. ไค่แก่

- ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ (ตามแบบข้อ ฉ.1) เช่น
- (74) การประมวลประกวดราคาจะตองยาวนานสมาคมักก่อสร้าง
ซึ่งจัดตั้งขึ้น เพื่อคุ้มครองนักก่อสร้างมิให้ทองถูกบีบบังคับ
จากข้าราชการให้เสียเงินค่านำรอนนำชา ⁴

¹ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 89.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 187.

³ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 188.

⁴ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, หน้า 16.

- ไม่ว่าวรรคข้างหน้าคำเชื่อมอนุพากย์ ว่า (ตามแบบข้อ ฉ.2)
- (75) ถ้าตั้งระเบียบและมีการกำหนดบังคับให้ทำตาม โดยไม่ให้เด็กเข้าใจว่ามีประโยชน์แก่ตัวเขา- หรือสังคมอย่างไร ¹
- (76) และเรียกชื่อใหม่ ว่า สังคมปราศจากชนชั้น สังคมของมวลชน หรือสังคมประชาธิปไตยของ ประชาชน หรือจะเรียกอย่างไรก็ตามที่ ยอมรับหลักการวรรณะทั้งสี่นี้ไมพบ ²

การเว้นวรรคของหนังสือประเภทคำรา มีดังนี้

- ก. มีการเว้นวรรคขนาบประโยค เช่น
- (77) นิพนธ์มีสองชั้น ชั้นนอกเรียกว่าหนังสือคำปรา
ชั้นในเรียกว่าหนังสือ ³

¹ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หน้า 173.

² "เรื่องเดียวกัน", หน้า 73.

³ จำลอง สว่างมิ่ง, สุขศึกษาสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 3 (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2497), หน้า 47.

ข. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก เช่น

(78) ไข่จะปัดติดอยู่กับผนังของมดลูก และคลอดเอาอาหาร
และออกซิเจนจากโลหิตของแม่ไปช่วยในการเจริญเติบโต ¹

2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น

(79) ในขณะที่มีปฏิกิริยาเคมีเกิดขึ้นนี้ เอนไซม์มิได้ถูกใช้
หรือทำลายไป จึงจัดเป็นแคตตะลิสต์อย่างหนึ่ง ²

3. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ เช่น

(80) อยารับประทานอาหารที่แข็ง ซึ่งอาจไปครูดหรือแทง
กระเพาะอาหารและลำไส้ ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ก. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก (ตามแบบข้อ ข.1) เช่น

¹ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
มศ. 2 (พระนคร : อักษรเจริญทัศน์, 2506), หน้า 27.

² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คณะอนุกรรมการวิชาการ
โรงเรียนมัธยมแบบประสม. แบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(พระนคร . กรุงเทพฯ, 2515), หน้า 62.

³ จำลอง สงามั่งคั่ง, สุขศึกษาสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 3. หน้า 68.

(81) สำหรับเรานักเรียนทั้งหลายนั้นอย่าได้ท้อแท้คิดว่า เป็นเรื่องยากหรือประมาณคาดคิดว่า เป็นเรื่องไม่สำคัญ ¹

ไม่ว่าวรรคข้างหน้าอนุภาคยวิเศษณ์ (ตามแบบข้อ ข.2) เช่น

(82) และโดยเฉพาะในเมืองเราการทดลองเกี่ยวกับไฟฟ้า เรื่องนี้ควรทำการทดลองในหน้าหนาว จึงจะได้ผลดี ²

ไม่ว่าวรรคข้างหน้าอนุภาคยคุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ข.3) เช่น

(83) ถ้าสังเกตอีกด้านหนึ่งของแท่งแก้ว ON จะเห็นรังสีของแสงในแท่งแก้ว ซึ่งตกกระทบกับผิวต่อของแก้วและอากาศ ND เป็นรังสีของแสงซึ่งหักเหจากแก้วออกสู่อากาศ ³

ค. มีการเว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำนาม ซึ่งผู้เขียนต้องการจะเน้นหรือเห็นว่าเป็นกลุ่มคำที่มีความสำคัญ เช่น

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, ศีลธรรมสำหรับรายวิชา ส 442 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 51.

² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์มัธยมศึกษาปีที่ 1 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 149.

³ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.ศ. 3 หน้า 190.

- (84) พวก บาซิลลัส (Bacillus) และพวกสไปริลลัม (Spirillum) บางชนิดมีขนยาว ๆ ¹
- (85) และถือว่่าวันที่ 24 กันยายน ของทุกปีซึ่งตรงกับวันสิ้นพระชนม์เป็นวัน มหิดล เพื่อแสดงความกตัญญู กตเวทิต์ของบรรดาแพทย์และประชาชนที่มีต่อสมเด็จพระบรมราชชนกโดยตลอดมา ²

2. เว้นวรรคชานาบักลุ่มคำบอกเวลา ที่เป็นคำเรียกชื่อ ปี เดือน วัน หรือเวลา เช่น

- (86) ก่อนเกิดวาทะภัยเมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2505 ประเทศเรามีเนื้อที่ในการเพาะปลูกยางประมาณ 2,400,000 ไร่ ³

3. เว้นวรรคชานาบักลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ เช่น

- (87) ต่อมา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พ.ศ. 2489 - ปัจจุบัน) ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ ⁴

¹ กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา คณะอนุกรรมการวิชาการโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หน้า 37.

² วิลาสว่างศ์ พงศ์บุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา ส. 421, ส. 422 ประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 138.

³ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, หน้า 364.

⁴ วิลาสว่างศ์ พงศ์บุตร, หน้า 171.

4. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกตำแหน่ง ที่ตามหลังชื่อคน

แทน

- (88) ในปีเดียวกันนี้ ได้โปรดฯ ให้พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์
อธิบดีกรมศึกษาธิการ ออกไปรับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมาร ณ ประเทศญี่ปุ่น¹

5. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำที่เป็นรายการต่าง ๆ เช่น

- (89) บิดามารดามีหน้าที่เลี้ยงดูบุตร ให้ความรัก
ความอบอุ่นใจ ให้การอบรมสั่งสอน
ให้การศึกษา ส่วนบุตรมีหน้าที่เคารพรัก
กตัญญูแก่พ่อแม่ เชื่อฟังคำสั่งสอน
ให้การดูแลรักษายามชราภาพ รวมตลอดถึง
นับถือคุณแลยกย่อง²

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ค. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลา (ตามแบบข้อ ค.2) เช่น

- (90) แมรีและปีแอร์ค้นพบธาตุทั้งสองนี้ในปีค.ศ. 1898³

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 131.

² จรูญ สุภาพ, สมพงษ์ เกษมสิน และสุพิศรา สุภาพ. แบบเรียนสังคมศึกษา ส. 431 หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 18.

³ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.ศ. 3, หน้า 357.

(91) เมื่อมีการปฏิวัติในเดือนตุลาคม พ.ศ.2501 ¹

ไม่เว้นวรรคชานาบลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ค.3) เช่น

(92) ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้มีการจัดระเบียบใหม่ในกระทรวงธรรมการ ²

ไม่เว้นวรรคชานาบลุ่มคำบอกตำแหน่ง (ตามแบบข้อ ค.4) เช่น

(93) ท่านกาลิเลโอ ปราชญ์โรมันได้พิสูจน์โดยทดลองว่า
กอนวัตถุสองกอน ³

ง. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลัง กลุ่มคำที่ทำหน้าที่
เป็นหน่วยต่าง ๆ ในประโยค ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหลังกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน
เช่น

(94) ในหินชนิดนี้ มักจะมีซากสัตว์หรือพืช ⁴

¹ วิชาสว่างกั ทงคะบุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา ส. 421 ส. 422
ประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, หน้า 146.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 150.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [ม.ศ. 1] (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516); หน้า 264.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

2. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นชื่อคน เช่น

(95) ปาสเตอร์ ได้ร่วมมือกับ โจเซฟ ลิสเตอร์ ผลิต
ยาฆ่าเชื้อโรคขึ้น¹

3. เว้นวรรคระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของประโยค คือ การ
เว้นวรรคระหว่างหน่วย ประธาน กริยา และกรรม เช่น

(96) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ หมายถึง
การเปลี่ยนลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของสังคม²

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ง. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหลังกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน (ตามแบบข้อ

ง. 1) เช่น

(97) ข้อบกพร่องอันนี้ เป็นไปตามธรรมชาติ³

ไม่เว้นวรรคข้างหลังชื่อคน (ตามแบบข้อ ง. 2) เช่น ข้างหลังชื่อบีแอร์
ในตัวอย่างที่ (90) ไม่มีการเว้นวรรคข้างหลัง

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 269.

² จรูญ สุภาพ, สมพงษ์ เกษมสิน และสุพิศรา สุภาพ. แบบเรียนสังคมศึกษา
ส. 431, หน้า 87.

³ บุญสม มาร์ติน และลำอาง พวงบุตร, สุขศึกษา พลานามัย พ. 401 -
พ. 402 (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2520), หน้า 146.

ไม่วัฒนวรรคระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของประโยค (ตามแบบข้อ ง.3)

เช่น

(98) คอมพิวเตอร์และการทำงานของอวัยวะในมดพบาท
สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ¹

จ. มีการเว้นวรรคขนาดคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ เช่น

(99) รวมระยะทางรถไฟในปลายรัชกาลของพระองค์ซึ่งเปิด
ใช้ไปยาวถึง 932 กิโลเมตร และอยู่ใน
ระหว่างก่อสร้างอีก ²

2. เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม เช่น คำว่า กิโลเมตร

ในตัวอย่างที่ (99)

3. เว้นวรรคขนาดคำบุพบท ณ เช่น

(100) และถ้าใช้ฉากรับแสง ณ ตำแหน่งที่รังสีหักเห
พบกัน ³

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 155.

² วิชาดวงศ พงศะบุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา ส. 421 ส. 422
หน้า 35.

³ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์, หน้า 210.

4. เว้นวรรคชานาคำเชื่อมอนุพากย์ต่าง ๆ เช่น

- (101) การขยายอำนาจด้วยการใช้กำลังดูเหมือนจะขัดกับ
กานินยมและกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ
ดังนั้น การที่จะทำให้วิชนและเทคโนโลยี
ของคนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ¹

5. เว้นวรรคชานาคำกริยา คือ เป็น เช่น

- (102) และได้สืบทอดประเพณีการสร้างวัดในเขตพระบรมมหา
ราชวังชั้นนอก คือ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ²

6. เว้นวรรคชานาคำกริยา เช่น ได้แก่ เช่น

- (103) ประติมากรรม ได้แก่ การปั้น หล่อและแกะสลัก
จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียน ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ จ. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคชานาคำจำนวนนับ (ตามแบบข้อ จ. 1) เช่น

- (104) และอาจถึงตายได้ในที่สุด จึงขอร้องกรมโรคเฉพาะ๒๒ชนิด
นี้มากลาวไว้ละเอียดเป็นพิเศษในที่นี้ ⁴

¹ จริญญา สุภาพ, สมพงษ์ เกษมสิน และสุพัตรา สุภาพ, แบบเรียนสังคมศึกษา, หน้า 119.

² วิลาสว่างศรี พงศ์บุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา, หน้า 223.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 221.

⁴ บุญสม มารัติน และ สำอางค์ พวงบุตร, สุขศึกษา, หน้า 119.

ไม่เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม (ตามแบบข้อ จ. 2) คือ คำว่า ชนิด
ในตัวอย่างที่ (104)

ไม่เว้นวรรคขนาดคำเชื่อมอนุพากย์ (ตามแบบข้อ จ. 4) เช่น คำ
เชื่อมอนุพากย์ในตัวอย่างที่ (78, 81) เป็นต้น

ไม่เว้นวรรคขนาดคำกริยา คือ เป็น (ตามแบบข้อ จ. 5) เช่น
(105) และทรงประกาศ "พุทธธรรม" แทรกซ้อนขึ้นมา มีเป้า
หมายสูงสุดคือนิพพาน ¹

ฉ. มีการเว้นวรรคเฉพาะข้างหน้าคำ หรือข้างหลังคำ ชนิดต่าง ๆ
ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าคำลักษณะนาม เช่น
(106) น้ำใสโผล่จากบ้านเรือน 1 ลิตรจะมีของแข็งแขวน
ลอยอยู่ประมาณ 200 - 500 มิลลิกรัม ²

2. เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา คือ เป็น เช่น
(107) พุทธจริยาอีกตอนหนึ่ง ที่เราไม่ควรผ่านเลยไป คือ
พุทฺธจริยาที่ทรงมีต่อครูบาอาจารย์ ³

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, ศีลธรรม สำหรับรายวิชา ส. 442
หน้า 90.

² บุญสม มาร์ติน และ สำนางค์ พวงบุตร, สุขศึกษา, หน้า 84.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, ศีลธรรม สำหรับรายวิชา ส. 422
หน้า 150.

3. เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา เช่น ได้แก่
 (108) โรคนี้ติดต่อได้โดยการรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง
 เขาไป เช่น เมื่อรู้สึกคันก็จะเอามือเกาแล้วไมล้าง ¹

4. เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ เช่น
 (109) สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎทรงเริ่มศึกษาภาษาอังกฤษกับ
 นักสอนศาสนาอเมริกัน เพื่อจะได้เป็นทางนำ
 ไปสู่การศึกษาวิทยาการตะวันตกแขนงต่าง ๆ ใน
 ชั้นต่อไป ²

5. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุพจน์ ว่า เช่น
 (110) เพื่อให้ปรากฏเกียรติยศลือไปถึงเมืองพม่าว่า ไทยมี
 ความมั่นคงจนถึงสร้างวัดใหญ่เท่าวัดพนัญเชิงของเดิมแล้ว ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ฉ. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำลักษณะนาม (ตามแบบข้อ ฉ. 1) เช่น
 (111) นักเรียนได้เงินมาวันละ8บาท ใช้ 6 บาท
เก็บ2บาท ⁴

¹ บุญสม มาร์ติน และ สำอางค์ พวงบุตร, สุขศึกษา, หน้า 203.

² วิลาศวงศ์ พงศ์บุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา, หน้า 269.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 189.

⁴ จรูญ สุภาพ, สมพงษ์ เกษมสิน และสุพัตรา สุภาพ. แบบเรียนสังคมศึกษา, หน้า 66.

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา คือ เป็น (ตามแบบข้อ ฉ. 2) เช่น

- (112) คลื่นวิทยุมีสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งคือ สามารถเหนี่ยวนำให้เกิดกระแสไฟฟ้าสลับซึ่งมีความถี่สูงขึ้นได้ ¹

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา เช่น ไค้แก่ (ตามแบบข้อ ฉ. 3)

เช่น

- (113) ปากีสถานในนี้ คือ รัฐสภา ซึ่งส่วนสำคัญ ไค้แก่ สถานทูตราชทูต ²

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ (ตามแบบข้อ ฉ. 4) เช่น

- (114) ส่วนการซื้อที่ละมากๆเพื่อเห็นแก่ส่วนลคเพียงเล็กน้อยก็เช่นกัน ³

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำเชื่อมอนุพากย์ ว่า (ตามแบบข้อ ฉ. 5) ผู้เขียนในสมัยนี้อาจจะเว้นวรรคทั้งข้างหน้าและข้างหลังว่า หรือไม่เว้นวรรคเลยก็ได้ เช่น

- (115) เสร็จแล้วพระราชทานนาม "วัดพระโต" ว่า วัดสุทัศน์เทพวราราม ⁴

¹ ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ, แบบเรียนวิทยาศาสตร์, หน้า 181.

² จรูญ สุภาพ, หน้า 93.

³ บุญสม มาร์ติน, และสำอากค์ พวงบุตร, สุขศึกษา, หน้า 224.

⁴ วิลาศวงศ์ พงศ์บุตร, แบบเรียนสังคมศึกษา, หน้า 189.

- (116) ครูผู้ควบคุมจะแนะนำว่าควรทิ้งเมล็ดไข่ไว้ใน
 ยาสีฟันหรือรานานเท่าไร ¹

การเว้นวรรคของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์มีวิธีเว้นวรรคดังต่อไปนี้ คือ

- ก. มีการเว้นวรรคขนาดประโยค เช่น
 (117) "ผมเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อาวุสชนดี. ผมเข้าใจ
ผู้อาวุสชนอยู่แล้ว..." ²

- ในการเว้นวรรคขนาดประโยคนี้ บางแห่งอาจไม่เว้นวรรคก็ได้ เช่น
 (118) ผมกำลังคิดอยู่ที่แน่ๆที่หนึ่งเรื่องคิดว่าต้องเสนอไป
ถึงเป้าแน่ เป็นพวกผลิตนะรายละเอียดผมยังบอก
ไม่ได้ขณะนี้กำลังพิจารณาในคานสำนวนอยู่ อีกรายก็
ยังทำสำนวนไม่เสร็จเรามีคณะกรรมการทรวจสอบอยู่ ³

- ข. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุภาคชนิดต่าง ๆ ได้แก่
 1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุภาคหลัก เช่น

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา คณะอนุกรรมการวิชาการ
 โรงเรียนมัธยมแบบประสม. แบบเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3,
 หน้า 15.

² เคล็ดนิวส์ (ฉบับที่ 10456 วันอังคารที่ 9 พฤษภาคม 2521) : 20.

³ "ที่เดียวกัน".

(119) คณะผู้พิพากษาศาลสูงระงับการประกันตัวสัญญาชัย
และกักให้ตำรวจคุมตัวไปยังศาลอุทธรณ์¹

2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น

(120) "แผนดินวิปโยค" เป็นหนังสือที่นับได้ว่าเป็นเกียรติ-
ประวัติของผู้สร้างหนังสือไทยอย่างแท้จริง เพราะสร้าง
โดยมาตรฐานสากล²

3. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ เช่น

(121) ไม้ใช้อ่างเหตุผลว่าจะเอาเรือทำเป็นสถานีคาสิโน-
ลอยน้ำ ซึ่งเป็นเหตุผลล่วงหน้ายังมองไม่เห็น
เขาจะทำอย่างนั้นหรือเปล่า³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ข. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์หลัก (ตามแบบข้อ ข. 1) เช่น

(122) รัฐบาลกับพชานั้นได้แสดงท่าทีเป็นมิตรและมี
เจรจาหลายครั้ง⁴

¹ สยามรัฐ (ปีที่ 29 ฉบับที่ 9605 วันเสาร์ที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)

: 1.

² ดาวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)

: 16.

³ เคลนิวิสต์ (ฉบับที่ 10456 วันอังคารที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 3.

⁴ มติชน (ปีที่ 1 ฉบับที่ 98 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 3.

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ (ตามแบบข้อ ข. 2) เช่น
 (123) เขาบอกว่าได้ยินเสียงระเบิดก่อน ซึ่งเขาก็ไม่ได้สนใจ-
เพราะนี่กว่าพวกระเบิดปลา ¹

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์ (ตามแบบข้อ ข. 3) เช่น
 (124) และที่สำคัญเราอยากวิงวอนว่า เราเป็นคนไทยที่ต้อง-
อยู่ในแผ่นดินคนไทย ²

ค. มีการเว้นวรรคหน้าบกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคหน้าบกลุ่มคำนาม คือ การเว้นวรรคทั้งข้างหน้า
 และข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นคำเรียกชื่อต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนต้องการจะเน้นให้เห็นว่า
 เป็นคำสำคัญ เช่น

(125) ความเนาหนอนพอนพะอย่างหนึ่งของวงการ
"เสรีมสุขย" และวงการ "นางแบบ" เมืองไทย
 ให้เห็นอย่างเด่นชัด ³

2. เว้นวรรคหน้าบกลุ่มคำยอกเวลา ที่เป็นชื่อ ปี เดือน
 หรือวัน เช่น

¹ ควาวิสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.
 2521) : 16.

² เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142 วันจันทร์ที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.
 2521) : 16.

³ "เรื่องเดียวกัน", หน้า 9.

(126) ตั้งแกชาพเจ้ามาดำรงตำแหน่ง สว.ตภ.อ. หนองแขง
เมื่อ 3 ชค. 2520 จนถึงปัจจุบัน ¹

3. เว้นวรรคชานาบกุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์ เช่น

(127) ต่อมา ผมรู้สึกว่เมมหมอกแห่งความระแวง ยัง
หอยออยเหนือท่าเทียบชว ²

4. เว้นวรรคชานาบกุ่มคำบอกตำแหน่ง เช่น

(128) ทราบว่สาเหตุที่งานวันแรงงานซึ่งสภาองค์กรลูกจ้าง
เสรีแห่งชาติได้จัดขึ้น ณ ลานพระรูป โดยมี
นายวิศิต แสงทอง อธิบดีกรมแรงงาน เป็นประธาน ³

5. เว้นวรรคชานาบรายการต่าง ๆ เช่น

(129) คนค... ก็ส่งสาร เห็นใจ เอาใจชวย ชอบใจ
ไปกับบท เคอ ๆ คา ๆ พคจาทิคเหนือ มีวจา-
ชิมมะชิมไม ⁴

¹ ทวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 11.

² เคลินิวส์ (ฉบับที่ 10456 วันอังคารที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :
9.

³ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7408 วันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 3.

⁴ ทวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 13.

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ค.

ไม่เว้นวรรคชานาบกุ่มคำบอกเวลา (ตามแบบข้อ ค. 2) เช่น
(130) และได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา ¹

ไม่เว้นวรรคชานาบกุ่มคำบอกเวลาคดีพิพาท (ตามแบบข้อ ค. 3) เช่น
(131) ต่อมาในศตวรรษที่ 17, เมืองนี้ก็ได้ขยายตัวออกไปกลายเป็นเมืองใหญ่ที่ก่อสร้างปลูกสร้าง ²

ไม่เว้นวรรคชานาบกุ่มคำที่เป็นคำบอกตำแหน่ง (ตามแบบข้อ ค. 4) เช่น
(132) พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันท์ นายกรัฐมนตรีเปิด-
เผยที่กระทรวงมหาดไทยคอนเยินวานนี้ ³
(133) และนายกรัฐมนตรีได้ประชุมเห็นวาทงกรมกรควาร
จัดงานรวมกันทั้งหมดไมแวงเป็นฝ่ายเป็นกลุมและให้
ตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการโดยมีนายวิชิต แสงทอง อธิบดี
กรมแรงงานเป็นประธาน ⁴

¹ ควาสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 3.

² มติชน (วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 9.

³ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7408 วันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 16.

⁴ ควาสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159) : 16.

ไม่ว่าวรรณกรรมรายการต่าง ๆ (ตามแบบข้อ ค. 5) ในบางแห่ง อาจไม่มีการเว้นวรรคชานรายการต่าง ๆ บางแห่งอาจเว้นวรรคแต่การเว้นวรรคนี้จะมีเครื่องหมายจุดภาคประกอบ หรือเครื่องหมายอื่น ๆ ที่ผู้เขียนหนังสือในสมัยนี้คิดขึ้น เพื่อแยกรายการต่าง ๆ ให้อ่านเห็นชัดเจนขึ้น

(134) ในหนังสือ นอกจากความน่ารักที่น่าจูงน่าเตะ ของเด็กแต่ละคนแล้ว ¹

(135) ต่อไปนี้คือรายการซื้อสินค้าเหล่านั้น
ไอวอร์ดิน / แอครีน / วิคส์ / เครื่องปั้นน้ำลไม
เนชันแนล / ยามอด้กัวดิน / แอนตี้พลาสติก / ... ²

(136) เรียนรู้ทั้งการโคตรมเกี่ยวกับ ระเบิด - กระจสน - กัประเบิด
ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติมีการทดสอบวางกับระเบิดและกักับระเบิด ³

(137) โดยเรียงลำดับ นับจากคะแนน ไทยแลนด์ เซอร์กิต-
ปิกอน ... มี สุกวี ออนฉ่า, เสง สุวรรณภาศ,
อุทัย หัพพิบูล, ส้ารวาย ครุทแก้ว, ... ⁴

¹ เคลินิวส์ (ฉบับที่ 10456 วันอังคารที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :

17.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

³ เคลินิวส์ (ฉบับที่ 10448 วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :

20.

⁴ เคลินิวส์ (ฉบับที่ 10456) : 18.

ง. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลังกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยต่าง ๆ ของประโยค ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหลังกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน เช่น

(138) "ส่วนค่านยาเสพติดนั้น ก็จะให้เขาช่วยเหลือที่เขาสามารถช่วยได้" ¹

2. เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นชื่อคน เช่น

(139) จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อีกคนหนึ่ง ในสมัยที่เป็นเผด็จการก็กินา ²

ในหน่วยประธานที่เป็นชื่อคนนี้ ถ้ามีชื่อสกุลด้วย ผู้เขียนในสมัยนี้จะเว้นวรรคระหว่างชื่อกับชื่อสกุลเสมอ เช่น ตัวอย่างที่ (132), (139)

และถ้าหน่วยประธานที่เป็นชื่อคนมีคำนำหน้าชื่อด้วย จะเว้นวรรคข้างหลังคำนำหน้าชื่อ ดังตัวอย่างที่ (139) และตัวอย่างต่อไปนี้

(140) เจ้าวาวได้แจ้งความกับ ร.ต.ท. พงษ์สิทธิ์ว่า ³

¹ ถาวร (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 16.

² เดลินิวส์ (ฉบับ 10455 วันจันทร์ที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :

3.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

3. เว้นวรรคระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของประโยค คือ หน่วย
ประธาน กริยา กรรม เช่น

(141) ตะเภานักไม้ แทน นารูเกร็ดวิทยาศาสตร์ที่หมดไป ¹

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ง. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคหลังหน่วยประธานที่เป็นกลุ่มคำ (ตามแบบข้อ ง. 1) เช่น

(142) ผู้ค้าประกันการขายเหล่านี้ เรียกว่ากรรมนิยมจากผู้ขาย
หลักทรัพย์นี้ ในอัตราที่สูงกว่ากรรมนิยมตามปกติ
ประมาณสามหรือสี่เท่า ²

ไม่เว้นวรรคข้างหลังหน่วยประธานที่เป็นชื่อคน (ตามแบบข้อ ง. 2) เช่น

(143) นายพลตันบีนจากฮานอยโดยเฮลิคอปเตอร์โดยด่วน
เพื่อจัดตั้งกองบัญชาการขึ้นทางตะวันตกของคานัง ³

หน่วยประธานที่มีคำนำหน้าชื่อ ในบางกรังอาจจะไม่เว้นวรรคข้างหลัง
คำนำหน้าชื่อ เช่น คำว่า พลเอก ในตัวอย่างที่ (132) และตัวอย่างต่อไปนี้

(144) พอบพบหน้า พล.ต.ต. เสน่ห์ สิทธิพันธ์ รอง
ผบ.น. รองนายกกล่าวด้วยความโมโหว่า ⁴

¹ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7416 วันศุกร์ที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.
2521) : 8.

² เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142) : 7.

³ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7416) : 5.

⁴ เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142) : 3.

ไม่วรรรกระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของประโยค (ตามแบบข้อ ง. 3)

เช่น

(145) เจ้าหน้าที่จึงควบคุมตัวนายฉลามไปสอบสวนปากคำ
ที่โรงพัก¹

จ. มีการเว้นวรรคขนาดคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ เช่น

(146) แต่ห้องพอออกมาตัวเลข 6 หมื่นล้านบาท ก็กลายเป็น
ตัวเลข 6 แสนล้านบาท²

2. เว้นวรรคขนาดคำลักษณะนาม เช่น

(147) ข้าราชการประจำ ไม่ถึง 10 คำ ที่แก้ก็ตัดสิน
เลยว่าจะเอา ยังงี้ ๆ³

3. เว้นวรรคขนาดคำบุพบท เช่น

(148) ที่ว่า แข็งนั้น หมายถึงงานที่ จัดขึ้น ณ ลานพระรูป
กรุงเทพมหานคร เท่านั้น⁴

¹ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7416) : 16.

² เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142) : 3.

³ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7416) : 3.

⁴ ไทยรัฐ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 7408 วันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.

4. เว้นวรรคขนาดคำเชื่อมอันทากยต่าง ๆ หรือในบางแห่ง อาจจะขึ้นย่อหน้าใหม่พร้อมทั้ง เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอันทากยก็ได้ เช่น

(149) ...ไม่แน่เหมือนกันสำหรับธนาคารพาณิชย์ใหม่ที่จะ-
เปิดมาบังคับกันอีก เพราะ นายสุพัฒน์ สุชาธรรม
ร.ม.ค. คลัง แยมพรายมาแล้ว ...¹

(150) ดังนั้น พ.ต.ต. เจริญ มณีวงศ์ จึงจับกุมตัวนายวอนชูแสง²

5. เว้นวรรคขนาดกริยา คือ เป็น เช่น

(151) นโยบายของ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมนันท์ นายกรัฐมนตรี
คือ แก้ปัญหาการจราจรในกรุงเทพฯ ให้ย่นคลายลงให้ได้³

6. เว้นวรรคขนาดกริยา เช่น ไค้แก่ เช่น

(152) ฌห้องประชุมศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีผู้เข้าร่วม-
ประชุม ไค้แก่ สมาชิกสภาจังหวัดนครสวรรค์ นายกเทศ-
มนตรีเมืองนครสวรรค์ ทาณิชยจังหวัดนครสวรรค์⁴

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ จ. ไค้แก่

ไม่เว้นวรรคขนาดคำจำนวนนับ (ตามแบบข้อ จ. 1) เช่น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

² บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 16.

³ ดาวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1160 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)

: 3.

⁴ บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602) : 6.

- (153) เมื่อพูดถึงความมั่งคั่งของธนาคารในประเทศไทยเมื่อ
วันก่อนที่วาเพียง4ปี จากทรัพย์สินที่รวมกันอยู่ หมิ่นกวาง-
ลานบาท ¹
- (154) พนักงานฝ่ายประกอบเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อยเพียง2 ราย เท่านั้น ²
ไม่ว่าบรรคชานาคำลักษณะนาม (ตามแบบข้อ จ. 2) เช่น
- (155) เพื่อไปซื้อรำหมที่บ้านห้วยธงไชยก็มีชาย5คน ขอดอกก็ไปควาย ³
- (156) โดยจะใช้งบประมาณในการนี้จำนวน 2 ล้านบาทที่ได้รับ
อนุมัติจากรัฐบาลมาแล้ว ⁴
ไม่ว่าบรรคชานาคำพบท ๒ (ตามแบบข้อ จ. 3) เช่น
- (157) หาเงินรายได้บำรุงสภากาชาดไทย ณบริเวณท้องสนามหลวง ⁵
ไม่ว่าบรรคชานาคำเชื่อมอนทากย์ (ตามแบบข้อ จ. 4) เช่น ตัวอย่าง
ที่ (123), (124)

¹ เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142) : 3.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

³ บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602) : 7.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

⁵ เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1142) : 3.

- ไม่เว้นวรรคขนาดคำกริยา คือ (ตามแบบข้อ จ. 5) เช่น
- (158) กว่า 40 ปี ได้เลยกับวันเวลาที่จีนเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง คือจีนเปลี่ยน ในปี 2454 ควบคู่การต่อสู้ทางการเมืองของ คอกเตอร์ซุนยัตเซน เป็นเวลาประมาณ 66 ปี¹
- (159) จะมีความรักบ้างก็เพียงเล็กน้อย คือ ลักทรัพย์ ของพ่อแม่เท่านั้นเอง²
- (160) แต่สิ่งที่อยากเห็น คือ การ "ซ่อมใหญ่" ในระบอบประชาธิปไตยที่มาจากการเลือกตั้ง³

- ไม่เว้นวรรคขนาดคำกริยา เช่น ไต่ถาม (ตามแบบข้อ จ. 6) เช่น
- (161) อาจสร้างให้ใหญ่ขึ้น บรรจุนุ้โดยสารมากกว่าหลายเท่า เช่น แคนเดียมเคยบรรจุโค 300 คนเป็น 600 คน⁴
- (162) ตลอดคนผู้ใ้แรงงานที่บริการให้แก่ทางราชการ ซึ่ง ไต่ถาม ข้าราชการและพนักงานของรัฐทั้งหลาย⁵

¹ บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602) : 9.

² ดาวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1160 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

⁴ ดาวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159) : 16.

⁵ เคลนิวัตต์ (ฉบับที่ 10448 วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)

(163) 17.00 น. ถึง 20.00 น. เหมาะวางโครงการเซนต์-
ไหว้ทำพิธีกรรมต่าง ๆ คือ ¹

ฉ. มีการเว้นวรรคข้างหน้า หรือข้างหลัง คำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ เช่น

(164) สำหรับในระยะแรกเช่นเดียวกับการให้เงินอุดหนุนเงิน
เดือนครูโรงเรียนราษฎร์ เพื่อให้สหกรณ์สามารถตั้ง
ตัวได้ในระยะที่ชาวไร่ชาวนา และกสิกรผู้ผลิตยังมีความ
รู้อยู่ไม่พอ ... ²

2. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุพจน์ ว่า เช่น

(165) ผมมีความเห็นว่า ไม่ควรปล่อยให้เรื่องเหล่านี้
เงื้อมหายเป็นคดีนกระตบฝัง ³

การไม่เว้นวรรคตามแบบข้อ ฉ. ได้แก่

ไม่เว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท เพื่อ (ตามแบบข้อ ฉ.1) เช่น

¹ เคลินิวส์ (ฉบับที่ 10456 วันอังคารที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2521)
: 15.

² บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :
4.

³ มติชน (ปีที่ 1 ฉบับที่ 98 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) :
5.

(166) ผู้สื่อข่าวถามว่าที่มีข้อตกลงบริษัทการบินเพื่อขนส่งสินค้า นั้นจำเป็นหรือไม่¹

ไม่เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุภาค ว่า (ตามแบบข้อ ฉ. 2) เช่น

(167) ผู้สื่อข่าวเรียนถามเกี่ยวกับการสำรวจหนี้สินชาวนา ซึ่งทราบว่าขณะนี้ใคร่ทำการสำรวจเรียบร้อยแล้ว ว่ารัฐบาลจะดำเนินการอย่างไรต่อไป²

(168) นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงกรณีการจัดงานวันแรงงานแห่งชาติของกรรมกร เมื่อวันที่ 1 พ.ค. ว่า ที่มี น.ส.พ. หลายนับประมุขรัฐบาลเข้าไปทำลายความสามัคคีของกรรมกรนั้นความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น³

(169) ใ้ไปรักษาการณ์เพื่อป้องกันผู้ฉวยโอกาสจะก่อความไม่สงบขึ้น แต่ปรากฏว่าไม่มีเหตุการณ์รุนแรงใด ๆ เกิดขึ้น⁴

¹ ดาวสยาม (ปีที่ 5 ฉบับที่ 1159 วันอังคารที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 16.

² เสียงปวงชน (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1137 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 16.

³ ที่เดียวกัน.

⁴ บ้านเมือง (ฉบับที่ 5602 วันพุธที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2521) : 16.

ตารางที่ 3

วิธีเว้นวรรคเฉย ๆ ในหนังสือประเภทต่าง ๆ สมัยปัจจุบัน

ประเภทของการเว้นวรรค	ประเภทหนังสือ วิธีเว้นวรรค	ประกาศ	บทความ	คำบรรยาย	หนังสือพิมพ์
		ของทาง ราชการ	ทาง วิชาการ		
ประโยค	ชานาประโยค	+	+	+	+
	ข้างหน้าอนุพากยหลัก	+	+	+	+
	ข้างหน้าอนุพากยวิเศษณ์	+	+	+	+
	ข้างหน้าอนุพากยคุณศัพท์	+	+	+	+
กลุ่มคำ	ชานากลุ่มคำที่ต้องการเน้น	+	+	+	+
	ชานากลุ่มคำบอกตำแหน่ง	+	+	+	+
	ข้างหน้ากลุ่มคำบอกตำแหน่ง	+	+	+	+
	ชานาคำบอกเวลา ปี เดือน วัน	+	+	+	+
	ชานาคำบอกเวลาคุณศัพท์	+	+	+	+
	ชานารายการต่าง ๆ	+	+	+	+
หน่วยต่าง ๆ ของประโยค	ข้างหลังหน่วยประธานที่เป็น กลุ่มคำ	+	+	+	+
	ข้างหลังหน่วยประธานที่เป็น ชื่อคน	+	+	+	+
	ระหว่างหน่วยประธาน กริยา กรรม	+	+	+	+

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเภทของ การเว้นวรรค	ประเภทหนังสือ วิธีเว้นวรรค	ประเภท ของทาง ราชการ	บทความ ทาง วิชาการ	ตำราเรียน	หนังสือพิมพ์
คำ	ชเนนค้ำจำนวนน้บ	+	+	+	+
	ชเนนค้ำคักณะนเนน	+	+	+	+
	ชางหนาค้ำคักณะนเนน	+	+	+	+
	ชเนนค้ำคัพพท <u>ด</u>	+	+	+	+
	ชางหนาค้ำคัพพท <u>ด</u>	-	-	-	+
	ชางหนาค้ำคัพพท <u>ด</u> <u>เ</u>	+	+	+	+
	ชเนนค้ำเชอมนนชากย คาง ๆ	+	+	+	+
	ชเนนค้ำกรียา <u>ค</u> <u>เ</u> <u>น</u>	+	+	+	+
	ชางหนาค้ำกรียา <u>ค</u> <u>เ</u>	+	+	+	+
	ชางหล้งค้ำกรียา <u>ค</u> <u>เ</u>	+	+	+	+
	ชเนนค้ำกรียา <u>ช</u> <u>น</u>	+	+	+	+
	ชางหนาค้ำกรียา <u>ช</u> <u>น</u> <u>ค</u>	+	+	+	+
	ชางหล้งค้ำกรียา <u>ช</u> <u>น</u> <u>ค</u>	+	+	+	+

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเภทของ การเว้นวรรค	ประเภทหนังสือ วิธีเว้นวรรค	ประกาศ ของทาง ราชการ	บทความ ทาง วิชาการ	ตำราเรียน	หนังสือพิมพ์
	ข้างหลังคำเชื่อมอนุภาค ว่า	+	+	+	+
คำ	ข้างหน้าคำเชื่อมอนุภาค ว่า	-	+	-	+

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อสังเกตการเว้นวรรคของหนังสือประเภทต่าง ๆ ในสมัยปัจจุบัน

ผลการสำรวจจะเห็นได้ว่า มีหลักในการเว้นวรรคที่แน่นอนอยู่เพียงประการเดียว (ยกเว้นหนังสือพิมพ์ ในหนังสือพิมพ์ไม่มีหลักที่แน่นอนเลย) คือ การเว้นวรรคขนาดประโยค การเว้นวรรคอื่น ๆ นั้นไม่แน่นอน ผู้เขียนจะเว้นวรรคอย่างไรก็ได้ กลุ่มคำ หรือคำเดียวกัน บางแห่งอาจเว้นวรรคขนาด บางแห่งอาจเว้นวรรคข้างหน้า บางแห่งอาจเว้นวรรคข้างหลัง หรือบางแห่งอาจไม่เว้นวรรคเลยก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ใจความของกลุ่มคำหรือคำนั้นว่ามีความสัมพันธ์กับใจความในบริบทนั้นมากน้อยเพียงใด ถ้าใจความของอนุพจน์ กลุ่มคำหรือคำ เหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันมาก ผู้เขียนหนังสือไทยก็อาจไม่เว้นวรรคก็ได้ หรืออาจจะขึ้นอยู่กับจำนวนคำที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังกลุ่มคำหรือคำนั้น หรือความมุ่งหมายของผู้เขียน เช่น ต้องการจะเน้นหรือต้องการให้ผู้อ่านเห็นกลุ่มคำหรือคำนั้นเด่นชัดกว่าคำอื่น ๆ หรือไม่ เป็นต้น ผลการสำรวจปรากฏว่า หนังสือที่ใช้ประกอบการค้นคว้าทั้ง 4 ประเภทนั้น มีวิธีเว้นวรรคเหมือน ๆ กัน ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 3 จะมีการเว้นวรรคที่แตกต่างไปบ้าง หนังสือประเภทประกาศของทางราชการ ไม่มีการเว้นวรรคระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของประโยค คือ หน่วยประธาน กริยา และกรรม เฉพาะหนังสือประเภทหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่มีการเว้นวรรคข้างหน้าคำบุพบท ณ

2. การสัมภาษณ์วิธีใช้การเว้นวรรคของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้เว้นวรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ รวม 4 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน คือ กลุ่มนักเขียน กลุ่มพนักงานพิมพ์ดีด กลุ่มพนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูป ซึ่งมี

หน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และกลุ่มอาจารย์ภาษาไทย ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ในด้านการเขียนหนังสือไทยแก่นักศึกษาค่าย รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล 4 กลุ่มที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ มีดังนี้

นักเขียนประเภทต่าง ๆ และรุ่นต่าง ๆ

นักเขียนที่ให้สัมภาษณ์เป็นนักเขียนประเภทต่าง ๆ ได้แก่ นักเขียนนวนิยาย นักหนังสือพิมพ์ (นักข่าว นักเขียนบทความและบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ) ตลอดจนนักเขียนตำราทางด้านวิชาการ นักเขียนเหล่านี้เป็นนักเขียนรุ่นต่าง ๆ กัน เช่น นักเขียนรุ่นเก่าที่เคยมีผลงานเป็นที่นิยมของผู้อ่านในอดีต¹ แต่ในปัจจุบันไม่ได้แต่งหนังสือแล้ว เช่น ก. สุรางคนางค์ ตลอดจนมาถึงนักเขียนรุ่นใหม่ ๆ ของสมัยปัจจุบันที่เริ่มเขียนเรื่องสั้น ๆ หรือบทวิจารณ์สั้น ๆ ลงในหนังสือวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น

พนักงานพิมพ์ดีด

พนักงานพิมพ์ดีดที่ให้สัมภาษณ์ คือ พนักงานพิมพ์ดีดในสำนักงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ได้แก่ พนักงานพิมพ์ดีดที่ประจำในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยบางแห่ง

¹ อคติ หมายถึง ปี พ.ศ. 2489 - 2519.

พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูป

พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูปที่ให้สัมภาษณ์ คือ พนักงานที่ประจำในโรงพิมพ์ต่าง ๆ เช่น โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุสภา ลลนา ไทยรัฐ เป็นต้น

อาจารย์สอนภาษาไทย

อาจารย์สอนภาษาไทยที่ให้สัมภาษณ์ คือ อาจารย์ประจำในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยบางแห่ง เช่น วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น อาจารย์สอนภาษาไทยเหล่านี้มีระดับความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

ผลการสัมภาษณ์วิธีใช้การเว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์มีดังนี้คือ

ก. ความสำคัญในการใช้เว้นวรรคของการเขียนหนังสือไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องความสำคัญของการเว้นวรรคตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. การเว้นวรรคมีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย
2. การเว้นวรรคไม่มีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย
3. ไม่ทราบความสำคัญของการเว้นวรรค

1. การเว้นวรรคมีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย ผู้ที่มีความเห็นเช่นนี้ คือ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ทุกกลุ่ม ซึ่งให้สัมภาษณ์ดังนี้

นักเขียน นักเขียนที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความเห็นว่า การเว้นวรรคมีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย ดังนี้

ก. การเว้นวรรคเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของการเขียนหนังสือไทย เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอื่นบางภาษา ซึ่งใช้การเว้นวรรคเป็นคำ ๆ การเว้นวรรคเป็นระยะ ๆ ในการเขียนหนังสือไทยนี้ ถ้าผู้เขียนเว้นวรรคได้อย่างเหมาะสม จะช่วยให้การสื่อสารด้วยภาษาหนังสือมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข. การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียนด้วย เช่น อารมณ์อ้างว้าง ตื่นเต้น ตกใจ ดีใจ ดังตัวอย่าง

(170) เขาค้นหาจนทั่วครัว เศษอาหารสักชิ้นหนึ่งก็ไม่มีเหลือ
อนิจจา... คนอย่างเขาจะต้องอดตายหรือนี่

การเขียนดังตัวอย่างข้างบนนี้จะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วม และเกิดจินตนาการได้ดีกว่าการเขียนเรียงต่อกันไปโดยไม่มีการเว้นวรรค เช่น

(171) เขาค้นหาจนทั่วครัว เศษอาหารสักชิ้นหนึ่งก็ไม่มีเหลือ
อนิจจาคนอย่างเขาจะต้องอดตายหรือนี่

ฉะนั้น นักเขียนในกลุ่มนี้จึงมีความเห็นว่า การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญจนนักเขียนคนหนึ่งถึงกับกล่าวว่า "การเว้นวรรคเปรียบเสมือนมนต์ที่จะสะกดให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการ"¹

ค. การเว้นวรรคจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรับสารที่ผู้เขียนส่งมาได้เร็วขึ้น หรืออาจจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า การเว้นวรรคช่วยประหยัดเวลาในการอ่านได้ โดยผู้อ่านไม่ต้องอ่านซ้ำเพื่อทำความเข้าใจกับข้อเขียนนั้น ๆ เพราะการเว้นวรรคจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ในทันทีที่อ่าน

¹ อาจิ่นท์ บัญจพรพงศ์.

ง. การเว้นวรรคมีความสำคัญ เพราะช่วยให้ข้อเขียนนั้น
 น่าอ่านขึ้น ข้อเขียนที่เขียนเรียงต่อกันไปจนจบเรื่อง โดยไม่มีการใช้เว้นวรรคนั้น
 จะทำให้ผู้อ่านเบื่อ นักเขียนผู้หนึ่ง¹ ได้ให้เหตุผลว่า เขาได้ความคิดเช่นนี้จาก
 การสังเกตตัวเอง คือ เขาไม่ชอบอ่านหนังสือตอนที่ เป็นบทบรรยายยาว ๆ เขา
 ชอบอ่านบทสนทนา เพราะบทสนทนามีตัวหนังสือสั้นๆ และเว้นวรรคบ่อย ๆ นัก-
 เขียนผู้นี้ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เขาพยายามปรับปรุงวิธีเขียนของเขา โดยพยายาม
 ใช้ประโยคสั้น ๆ และใช้เว้นวรรคบ่อย ๆ เมื่อเขาเขียนจบแล้วจะต้องนำข้อเขียน
 นั้นมาตรวจทานเสมอ ถ้าเห็นว่าตอนใดเขียนเรียงต่อกันยาวเกินไป ก็จะแก้ไข
 โดยเปลี่ยนประโยคให้สั้นลง และใช้เว้นวรรคให้บ่อยขึ้น เพื่อให้ข้อเขียนนั้นน่าอ่าน

พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูป พนักงาน
 ที่ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของการเว้นวรรคดังนี้

ก. การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้ข้อเขียนมีระเบียบ
 คือ การเขียนเรียงติดกันไปหมด จะทำให้ข้อเขียนนั้นดูยุ่งเหยิง โดยเฉพาะถ้าเป็น
 ลายมือเขียนจะทำให้ข้อเขียนนั้นดูสกปรก ข้อเขียนที่มีระเบียบน่าอ่านจะต้องรู้จักใช้
 เว้นวรรคและย่อหน้าให้เหมาะสม

ข. บางท่านกล่าวว่า การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมี
 อยู่ในระเบียบการเขียนหนังสือไทยนานแล้ว ถ้าการเว้นวรรคไม่สำคัญ ผู้เขียน
 หนังสือทั้งหลายคงจะไม่ใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้

อาจารย์สอนภาษาไทย อาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นใน
 เรื่องความสำคัญของการเว้นวรรค ดังนี้

¹ นิตยา นาทยสุนทร.

ก. การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเครื่องแสดงความรู้ และประสบการณ์ของผู้เขียน ถ้าผู้เขียนใช้เว้นวรรคไม่เป็น ไม่เหมาะสม หรือใช้เว้นวรรคในที่ที่ไม่ควรใช้ เช่น

(172) เขาเลี้ยงเบ็ด มากจนมองไป พบแต่ซี่ เบ็ด

ก็จะทำให้ผู้อ่านคาดว่าผู้เขียนคงไม่มีความรู้ หรือเพิ่งจะเริ่มหัดเขียนหนังสือ ฉะนั้น เรื่องที่เขียนก็คงจะไม่มีประโยชน์ต่ออย่างไร หรืออ่านไปก็คงไม่ได้ความรู้ และความเพลิดเพลิน

ข. การเว้นวรรคเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นสิ่งเชิญชวนผู้อ่านให้อ่านและทำให้ข้อเขียนนั้นน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้อ่านบางคนเมื่อเห็นข้อเขียนที่ใช้เว้นวรรคไม่เหมาะสม ก็ไม่เต็มใจจะอ่านข้อเขียนนั้น เพราะคาดว่าผู้เขียนหนังสือนั้นคงเป็นคนไม่มีความรู้ และเรื่องที่เขียนคงจะไม่มีสาระอ่านไปก็เสียเวลาเปล่า

2. การเว้นวรรคไม่มีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์เช่นนี้มีกลุ่มเดียว คือ พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูป โดยให้เหตุผลว่า

การที่กล่าวว่าการเว้นวรรคไม่มีความสำคัญ ก็เพราะพนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูปไม่เคยคำนึงถึงเรื่องนี้ พวกเขาจะเรียงพิมพ์ตามต้นฉบับที่ได้รับเท่านั้น และในบางครั้งพวกเขาอาจจะเผลอไม่เว้นวรรคตามต้นฉบับก็ได้ หรือบางแห่งเนื้อที่ในคอลัมน์จำกัดจะใช้เว้นวรรคตามต้นฉบับไม่ได้ พนักงานเรียงพิมพ์จะคัดลिनใจใช้เว้นวรรคเอง ซึ่งพวกเขาคิดว่าการกระทำดังกล่าวไม่มีผลอย่างไรต่องานนั้นเลย

ตารางที่ 4

ตารางแสดงจำนวนคนที่เห็นความสำคัญของการเว้นวรรค

ความเห็น ประเภทบุคคล	สำคัญ (คน)	ไม่สำคัญ (คน)	ไม่ทราบว่า สำคัญหรือไม่ (คน)
นักเขียน	20	-	-
อาจารย์ภาษาไทย	20	-	-
พนักงานพิมพ์ดีด	16	-	4
พนักงานเรียงพิมพ์ พนักงานตรวจรูป	14	6	-

3. ไม่ทราบความสำคัญของการเว้นวรรค

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์เช่นนี้มักคลุมเครือ คือ พนักงานพิมพ์ดีด โดยให้เหตุผลว่า

ในระเบียบการเขียนหนังสือไทย มีการใช้เว้นวรรคเป็นระยะ ๆ มานานแล้ว และพวกเขาที่ใช้เว้นวรรคตามที่เคยใช้มา จึงไม่ทราบว่า การเว้นวรรคมีความสำคัญหรือไม่เพียงใด

ผลจากการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 4 ประเภทในเรื่องเกี่ยวกับความสำคัญของการเว้นวรรค จะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า การเว้นวรรคเป็นเรื่องสำคัญในการเขียนหนังสือไทย (เพื่อให้เห็นเรื่องนี้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ทำการแจกแจงจำนวนคนที่เห็นความสำคัญของการเว้นวรรคไว้ในตารางที่ 4) ยกเว้นพนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูปเพียงบางคนเท่านั้น ที่ให้ความสำคัญว่าการเว้นวรรคไม่มีความสำคัญ เหตุผลประการแรกที่ทำให้พวกเขามีความเห็นเช่นนี้ คือ เขาเห็นว่าการเว้นวรรคในการเขียนหนังสือไทยนั้น ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนอย่างภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น การเว้นวรรคในภาษาไทยนั้นจะเว้นวรรคได้หลายแบบ เช่น เว้นวรรคขวา ข้างหน้า ข้างหลัง หรือไม่เว้นวรรคค่านั้น ๆ ก็ได้ แต่ถ้าเป็นภาษาอื่นเช่นภาษาอังกฤษ ผู้เขียนจะต้องเว้นวรรคให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ถ้าไม่เว้นวรรคตามถือว่าผิด เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ พวกเขาไม่เคยได้คิดสนใจในเรื่องเว้นวรรคเอง พวกเขาเพียงแต่เว้นวรรคตามต้นฉบับเท่านั้น เขาจึงเห็นว่าการเว้นวรรคไม่มีความสำคัญ

ข. ความมุ่งหมายในการใช้เว้นวรรค

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า การเว้นวรรคมีความสำคัญในการเขียนหนังสือไทย และเห็นว่าผู้เขียนหนังสือไทยจะใช้การเว้นวรรคเพื่อความมุ่งหมายต่าง ๆ ดังนี้ คือ

ผู้เขียน

1. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจใจความของเรื่องได้ตรงกับ
2. เพื่อความสวยงามและน่าอ่าน
3. เพื่อแยกคำหรือข้อความสำคัญที่ต้องการจะเน้น
4. เพื่อแยกรายการต่าง ๆ ออกเป็นแต่ละรายการให้เห็น

ชัดเจน

5. เพื่อพักสายตา
6. เพื่อหยุดช่วงให้คิด และช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วม
7. เพื่อช่วยเพิ่มจำนวนบรรทัด
8. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านออกเสียงสะกดและรวดเร็วขึ้น โดยผู้อ่านไม่ต้องแบ่งจังหวะในการหยุดอ่านเอง
9. เพื่อทำตามแบบต้นฉบับ

ว่า

1. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจใจความของเรื่องได้ตรงกับผู้เขียน
ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันในข้อนี้ และให้ความเห็น

ต้องการ เช่น

(173) กล้วยไข่ เบ็ด น้ำตาล ให้ความนะ

ข้อความข้างบนนี้อาจหมายถึง กล้วยไข่, เบ็ด, น้ำตาล หรือ อาจหมายถึง กล้วย ไข่ เบ็ด น้ำตาล ก็ได้ ฉะนั้น ถ้าผู้เขียนต้องการจะหมายถึงอะไร ก็จะใช้การเว้นวรรคช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกัน

ข. การเว้นวรรคจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเก็บใจความของเรื่องทีอ่านได้ดีขึ้น เพราะการเว้นวรรคจะช่วยแยกใจความของเรื่องนั้นออกเป็นใจความสั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านจำได้ง่ายกว่าการอ่านใจความยาว ๆ ที่เรียงต่อกันไป อันจะทำให้ยากแก่การจับใจความ

ค. อาจารย์ภาษาไทยบางท่านที่ให้ความเห็นเช่นนี้กล่าวว่า การเว้นวรรคขนาดคำหรือข้อความต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านเห็นคำหรือข้อความนั้นชัดเจน ซึ่งมีผลทำให้ผู้อ่านจำคำนั้นได้ดีกว่าคำอื่น ๆ ฉะนั้น บุคคลในกลุ่มนี้จึงให้ความเห็นว่า การเว้นวรรคจะช่วยให้ผู้อ่านจับใจความได้ดีขึ้น

ง. การเว้นวรรคเป็นเครื่องแสดงให้ทราบว่าจบใจความตอนหนึ่ง ๆ แล้ว ฉะนั้น เมื่อขึ้นใจความใหม่ผู้เขียนจะเว้นวรรคครั้งหนึ่ง และถ้าข้อความใหม่มีใจความต่างกับข้อความเดิมมาก ผู้เขียนก็จะตั้งท้ายข้อความเดิมไว้แล้วเขียนข้อความใหม่โดยขึ้นบรรทัดใหม่

2. เพื่อความสวยงามและน่าอ่าน

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นพ้องต้องกันว่า ความมุ่งหมายที่สำคัญของการเว้นวรรคประการหนึ่ง คือ เพื่อความสวยงามและน่าอ่าน โดยให้ความเห็นว่า

ก. ผู้เขียนเว้นวรรคเพื่อให้เรื่องหรือข้อเขียนนั้นสวยงามน่าอ่าน ดังคำกล่าวที่ว่า การเขียนหนังสือให้สวยงามน่าอ่านนั้น จะต้องรู้จักใช้วรรคตอน และเว้นระยะช่องไฟให้สวยงาม

ข. โดยเฉพาะพนักงานพิมพ์ดีด และพนักงานเรียงพิมพ์ให้ความเห็นว่า ปลายมือของนักเขียนบางคนอ่านยาก การเว้นวรรคจะช่วยให้งานอ่านของเขาดีขึ้น คือ คำแรก ๆ ที่นักเขียนเขียนก็พอจะอ่านได้ แต่พอคำต่อไปจะเขียนหวั่นทุกที ทำให้อ่านยาก และเมื่อเว้นวรรคใหม่ก็พอจะอ่านได้อีก

ฉะนั้น การเว้นวรรคจึงช่วยให้ผู้อ่านเดาข้อความต่อไปที่ผู้เขียนเขียนหวัดลากปากกาไปเรื่อย ๆ ได้

3. เพื่อแยกคำหรือข้อความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะเน้น

ความมุ่งหมายอีกประการหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นร่วมกันทั้ง 4 กลุ่ม คือ เพื่อแยกคำหรือข้อความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะเน้นให้เห็นเด่นชัดขึ้น โดยให้สัมภาษณ์ว่า

ก. การเว้นวรรคเพื่อความมุ่งหมายชนิดนี้ จะต้องใช้เว้นวรรคขนาดคำหรือข้อความนั้น ๆ เพราะการเว้นวรรคแบบนี้จะทำให้คำหรือข้อความนั้นเห็นเด่นชัดขึ้น เช่น คำนาม หรือคำจำกัดความต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

(174) อีสานน้ำท่าไม่อำนวยเหมือนภาคอื่น ๆ เขา
ก็เลยชอบเที่ยวพยพกันเขามาซดเงินชุดทองกัน-
ในกรุงโดยมี แรงงาน แลกเปลี่ยน

ข. นักหนังสือพิมพ์บางท่านให้สัมภาษณ์ว่า คำที่ตั้งขึ้นเพื่อล้อเล่น หรือว่าเสียดสีบุคคลใด ซึ่งผู้เขียนต้องการจะเน้นให้เห็นเด่นชัดก็ใช้วิธีเว้นวรรคแบบนี้ เช่น

(175) ประธานสภา "โค้วทองหมง" ถูกสมาชิกสภา
ทอวารกลางสภา

ตัวอย่างข้างบนนั้นนอกจากจะใช้เว้นวรรคเพื่อให้อ่านเห็นชัดเจนแล้ว ผู้เขียนยังใช้เครื่องหมายอัญประกาศประกอบด้วย และนักเขียนบางคนอาจจะเปลี่ยนขนาดของตัวพิมพ์ให้ผิดไปจากคำอื่น ๆ ด้วยก็ได้

4. เพื่อแยกรายการต่าง ๆ ออกเป็นแต่ละรายการให้เห็นชัดเจน

ความเห็นข้อสุดท้ายที่ได้จากบุคคลทั้ง 4 กลุ่ม คือ เว้นวรรคเพื่อแยกรายการ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นขนาดของรายการแต่ละรายการได้ชัดเจน เช่น

(176) ไม่ว่าจะเป็น ในบ้าน ในป่า ในเมือง
ความวุ่นวายดูเหมือนจะเยือนไปทุกแห่ง

ถ้าผู้เขียนไม่ใช่เว้นวรรคแยกให้เห็นชัดเจน โดยเขียนเรียงต่อกันไปเป็น

(177) ไม่ว่าจะเป็นในบ้านในป่าในเมืองความวุ่นวาย
ดูเหมือนจะเยือนไปทุกแห่ง

ผู้อ่านจะต้องแยกรายการเหล่านี้ว่ามีรายการอะไรบ้าง ซึ่งบางครั้งอาจจะแยกไม่ถูก

5. เพื่อพักสายตา

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า เว้นวรรคเพื่อความมุ่งหมายเช่นนี้ คือ
นักเขียนและอาจารย์ภาษาไทย โดยให้เหตุผลดังนี้

ก. นักเขียนที่ให้สัมภาษณ์เช่นนี้กล่าวว่า การมองสิ่งที่เรียง
ต่อกันมาก ๆ หรือจ้องมองสิ่งที่อยู่รวมกลุ่มนาน ๆ จะทำให้ล้าตา ทำให้ประสาท
เกิดความตึงเครียด ถ้ามีสิ่งแปลกออกไปมาคั่นบ้างจะช่วยให้ประสาทคลายความ
ตึงเครียด ฉะนั้น การเว้นวรรคคือการนำเอาช่องว่างมาคั่นระหว่างตัวหนังสือ
เพื่อช่วยให้ประสาทคลายความตึงเครียดลง

ข. อาจารย์ภาษาไทยที่ให้สัมภาษณ์เช่นนี้ ให้ความเห็นว่า
การกวาดสายตามองสิ่งที่อยู่เรียงต่อก ๆ กันยาว ๆ จะทำให้เมื่อยตา ฉะนั้น
ผู้เขียนจึงต้องเว้นวรรคเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้หยุดช่วงพักสายตาตามระยะ
ที่ผู้เขียนเว้นวรรคไว้

6. เพื่อหยุดช่วงให้คิดและเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วม

ผู้ให้สัมภาษณ์เช่นนี้ คือ นักเขียน อาจารย์ภาษาไทย โดยให้
เหตุผลว่า

ก. ผู้เขียนหนังสือไทยจะใช้เว้นวรรคเพื่อให้ผู้อ่านได้ลำดับเนื้อเรื่องเป็นระยะ ๆ ไป โดยผู้เขียนหนังสือไทยจะเว้นวรรคเมื่อจบใจความครั้งหนึ่ง ๆ และในตอนทีเว้นวรรคนี้เอง ผู้อ่านจะได้หยุดอ่านและอาจจะใช้เวลาคิดทบทวนใจความที่อ่านผ่านมาแล้ว / นอกจากนี้ อาจารย์ภาษาไทยบางท่านยังให้ความคิดเห็นว่า การเว้นวรรคในบางแห่งนั้นอาจจะ เป็นตอนที่ผู้เขียนหนังสือไทยหยุดคิดข้อความต่อไปก็ได้ เมื่อผู้เขียนหนังสือไทยคิดได้แล้วและจะเขียนใจความต่อไป ก็จะเว้นวรรค เป็นต้น

ข. นักเขียนบางคนให้เหตุผลว่า เว้นวรรคเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามผู้เขียน นักเขียนจะต้องใช้ตัวหนังสืออย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วม เกิดจินตนาการ ตามที่ผู้เขียนตั้งใจจะสร้างให้แก่ผู้อ่าน ฉะนั้น นักเขียนจะต้องใช้ความสามารถในการเขียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์นี้ จึงจะได้ชื่อว่านักเขียนผู้นั้นประสบความสำเร็จในการเขียน นักเขียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญเห็นว่า ถ้าต้องการจะให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ต่าง ๆ การเว้นวรรคอาจจะช่วยได้ เช่น เมื่อต้องการให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์รุนแรง ผู้เขียนจะต้องใช้คำหนัก ๆ สั้น ๆ และเว้นวรรคบ่อย ๆ ถ้าต้องการให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้เขียน ภาษาที่ใช้ในการเขียนจะต้องเป็นภาษาพูด เว้นวรรคบ่อย ๆ และการใช้คำในแต่ละวรรคไม่จำเป็นจะต้องสัมพันธ์กัน ในกรณีที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านติดตามเรื่อง คาคการฉลวงหน้า หรือคิดทบทวน ผู้เขียนก็จะเว้นวรรคทิ้งไว้กว้าง ๆ และอาจจะใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ประกาศ (—) หรือจุดไข่ปลา (----) ประกอบก็ได้ ฉะนั้น นักเขียนกลุ่มนี้จึงเห็นว่า การเว้นวรรคจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการได้ ถ้าผู้เขียนรู้จักใช้การเว้นวรรคให้เป็นประโยชน์

7. เพื่อช่วยเพิ่มจำนวนบรรทัด

รายได้ของนักเขียนขึ้นอยู่กับจำนวนบรรทัด หรือจำนวนหน้าของเรื่องที่เขาเขียน ฉะนั้น จึงมีนักเขียนกลุ่มหนึ่งให้เหตุผลดังนี้

ก. การเว้นวรรคจะช่วยเพิ่มจำนวนบรรทัดของเรื่องที่เขียนได้บ้าง ฉะนั้น ถ้าคราวใดเรื่องที่เขียนมีน้อย ผู้เขียนก็จะแก้ปัญหาโดยใช้เว้นวรรคบ่อย ๆ หรือขึ้นบรรทัดใหม่บ่อย ๆ เพื่อให้ข้อเขียนนั้นเต็มหน้าเร็ว ๆ ลักษณะการเขียนเช่นนี้นักหนังสือพิมพ์นิยมมาก เช่น

(178) ประกาศ อดีต ผบ.ทม. เฝ้าในหลวง
นักให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์วันนี้

ข. การเว้นวรรคในบางครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อความนั้นเต็มบรรทัดพอดี การพิมพ์จะต้องคำนึงถึงเนื้อที่ที่จะต้องเว้นไว้ทางด้านหลังด้วย ดังนั้น ผู้เขียนหนังสือไทยบางคนก็เขียนเรื่องจนชำนาญแล้ว จะสามารถประมาณได้ว่าข้อความตอนนี้นำไปเรียงพิมพ์แล้วจะเหลือที่ว่าง และที่ว่างนี้ถ้าจะเขียนข้อความต่อไปอีกก็ไม่พอ ผู้เขียนจึงแก้ปัญหาให้ข้อความนั้นเต็มบรรทัดพอดี โดยการเว้นวรรคเพิ่มขึ้น และการเว้นวรรคที่เพิ่มขึ้นนี้จะคงไม่ทำให้ความหมายของข้อความนั้นเปลี่ยนไป

8. เพื่อช่วยให้การอ่านออกเสียงสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดย

ผู้อ่านไม่ต้องแบ่งจังหวะในการหยุดอ่านเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์เช่นนี้ คือ พนักงานพิมพ์ดีด ให้สัมภาษณ์ว่าการเว้นวรรคที่ดีนั้นจะต้องเว้นวรรคให้เหมาะแก่การอ่าน เพื่อให้ผู้อ่านหยุดเว้นระยะในตอนที่เขาเขียนเว้นวรรคไว้ ผู้อ่านไม่ต้องหาที่หยุดเว้นระยะเอง หรือต้องตัดสินใจในขณะที่อ่านว่าควรจะหยุดเว้นระยะในตอนที่ใดบ้าง เพราะการที่ผู้อ่านต้องหาที่หยุดเว้นระยะในขณะที่อ่านนั้น จะทำให้เสียเวลา หรือทำให้หยุดเว้นระยะผิด ซึ่งอาจจะทำให้ความ

หมายของข้อความในตอนนั้นเปลี่ยนไป หรือบางครั้งอาจจะทำให้ข้อความนั้นไม่มีความหมายก็ได้ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านต้องย้อนกลับมาอ่านซ้ำใหม่เพื่อทำความเข้าใจกับข้อเขียนนั้น ทำให้เสียเวลา

9. เพื่อทำตามแบบต้นฉบับ

พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูปให้สัมภาษณ์ว่า เขาเว้นวรรคเพื่อทำตามแบบต้นฉบับ และบางครั้งก็เว้นวรรคตามแบบที่เคยเห็นจากสิ่งพิมพ์ที่เป็นมาตรฐาน เช่น ตำรา หนังสือของทางราชการ ประกาศของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นต้น

จากผลของการสัมภาษณ์ในเรื่องวัตถุประสงค์ของการเว้นวรรค จะเห็นได้ว่า เหตุผลที่บุคคลต่าง ๆ ใช้เว้นวรรคนั้นมีหลายประการด้วยกัน และในบุคคลกลุ่มเดียวกันอาจมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมในขณะเขียน และความมุ่งหมายของผู้เขียน ตลอดจนอาชีพของผู้ใช้การเว้นวรรคนั้นด้วย ความมุ่งหมายที่บุคคลทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นตรงกัน คือ เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกับผู้เขียน เพื่อความสวยงามน่าอ่าน เพื่อแยกคำหรือข้อความที่ต้องการจะเน้น และเพื่อแยกรายการต่าง ๆ นักเขียนและอาจารย์ภาษาไทยมีความเห็นตรงกัน 2 ข้อ คือ เพื่อพักสายตา และเพื่อหยุดช่วงให้คิดกับให้เกิดอารมณ์ร่วม ความมุ่งหมายที่บุคคลแต่ละกลุ่มแสดงความเห็น คือ เพื่อเพิ่มจำนวนบรรทัด ซึ่งให้ความเห็นโดยนักเขียน เพื่อช่วยในการอ่าน คือ พนักงานพิมพ์ดีด และที่กล่าวว่าเพื่อทำตามแบบต้นฉบับ คือ พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูป เพื่อให้เห็นเรื่องนี้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ทำการถามความมุ่งหมายของการเว้นวรรค พร้อมทั้งจำนวนคนที่แสดงความคิดเห็นไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

วัตถุประสงค์ในการเว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์

วัตถุประสงค์ของการเว้นวรรค	นักเขียน (คน)	พนักงาน พิมพ์ดีด (คน)	พนักงานเรียง พิมพ์และตรวจ รูป (คน)	อาจารย์ ภาษาไทย (คน)
เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกัน	8	4	2	14
เพื่อความสวยงาม	6	11	10	5
เพื่อแยกคำที่ต้องการจะ เน้น	8	8	10	11
เพื่อแยกรายการต่าง ๆ	2	4	5	8
เพื่อพักสายตา	4	-	-	3
เพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วม	2	-	-	3
เพื่อเพิ่มจำนวนบรรทัด	2	-	-	-
เพื่อช่วยในการอ่าน	-	12	-	-
ไม่ทราบวัตถุประสงค์	-	-	8	-

ค. แนวที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการใช้เว้นวรรค

บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางในการใช้เว้นวรรคนั้นได้มาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ประสบการณ์ในการอ่านและเขียน ตลอดจนความ
- เคยชิน
2. การศึกษาในสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ
  3. การพิจารณาเนื้อความ หรือใจความของ เรื่องที่
- เขียน
4. การอ่านในช่วงหนึ่ง ๆ
  5. การเลียนแบบนักเขียนผู้มีชื่อเสียงหรือนักเขียนที่
- คนชอบ
6. การพิจารณาจำนวนคำและจำนวนเนื้อที่ของคอลัมน์
  7. การทำตามแบบต้นฉบับ

1. ประสบการณ์ในการอ่านและเขียน ตลอดจนความเคยชิน
บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นว่า แนวทางที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรคนั้น ส่วนหนึ่งได้มาจากการอ่านและการเขียน โดยให้เหตุผลดังนี้

ก. ผู้ที่จะเว้นวรรคได้คือนั้น จะต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือและเขียนหนังสือมาก ๆ จึงจะทำให้สามารถตัดสินใจเรื่องการเว้นวรรคได้ และทราบว่าควรจะใช้เว้นวรรคตอนใดบ้าง

ข. พนักงานพิมพ์ดีดให้ความเห็นว่า แนวที่ใช้ในการตัดสินใจการเว้นวรรคนั้น ส่วนหนึ่งได้มาจากการจำแบบการเว้นวรรคในหนังสือราชการ ฉะนั้น เมื่อมาพิมพ์เองบ้างก็จะเว้นวรรคตามแบบที่เคยเห็นมา

ค. แนวที่ใช้พิจารณาว่าเมื่อใดควรจะเว้นวรรค และเมื่อใดควรจะเขียนต่อกันไปนั้น ในบางครั้งได้มาจากความรู้สึกว่าน่าจะเว้นวรรคก็ใช้เว้นวรรค หรืออาจจะเป็นเพราะความเคยชินก็ได้ คือ เคยเว้นวรรคคำประเภทหนึ่งประเภทใด เมื่อมาเขียนคำประเภทนั้น ๆ เมื่อไรก็จะเว้นวรรคทุกครั้ง เช่นคำว่า "เพราะว่า" มักจะเว้นวรรคหน้าคำนี้ทุกครั้งที่ยื่น

2. การศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

พนักงานพิมพ์ดีดและอาจารย์ภาษาไทย ให้สัมภาษณ์ว่าแนวทางที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรคนั้นได้จากการศึกษาในโรงเรียนสายสามัญ โรงเรียนสายอาชีวะ เช่น โรงเรียนพาณิชย์การ หรือจากโรงเรียนพิมพ์ดีดของเอกชน โดยให้ความเห็นดังนี้

ก. เรื่องการเว้นวรรคนั้น เคยศึกษามาจากโรงเรียนตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก ๆ แต่เป็นการศึกษาทางอ้อม ทั้งนี้ เพราะศึกษาจากการจดงาน เช่น ครูให้จดงานก็จะบอกให้นักเรียนเขียนเว้นวรรคหรือติดกัน นอกจากนี้ บางครั้งครูยังนำตัวอย่างความเรียงที่ดี ๆ มาให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนจดจำส่วนวนต่าง ๆ และแบบฟอร์มการเขียนที่ดีไว้ด้วย

ข. พนักงานพิมพ์ดีดบางคนให้สัมภาษณ์ว่า เคยศึกษาเรื่องการเว้นวรรคมาตั้งแต่ชั้นมัธยมแล้ว แต่จำไม่ได้ว่ามีวิธีการใช้อย่างไร แต่เท่าที่เขาจำได้คือเมื่อมาเรียนที่โรงเรียนพิมพ์ดีด ทางโรงเรียนจะให้ตัวอย่างมาพิมพ์ พวกเขา ก็ศึกษาโดยพิมพ์ตามตัวอย่างนั้น และเมื่อมาประกอบอาชีพก็จะเว้นวรรคตามตัวอย่างที่เคยพิมพ์เมื่อสมัยอยู่ในโรงเรียน เช่น เมื่อจะพิมพ์ไม้ยมกจะต้องเว้นวรรคทั้งข้างหน้าและข้างหลังเครื่องหมายนี้ หรือพิมพ์ตัวเลขจะต้องเคาะครึ่งหนึ่งก่อนพิมพ์ และเคาะอีกครั้งหนึ่งหลังพิมพ์แล้ว เป็นต้น เพื่อที่จะทราบวิธีเว้นวรรคของพนักงานพิมพ์ดีด ผู้วิจัยได้สำรวจการเว้นวรรคที่ปรากฏในแบบ

ฝึกหัดที่ใช้สอนในโรงเรียนพาณิชยการ และโรงเรียนพิมพ์ดีด ปรากฏว่า มีวิธี
เว้นวรรคเช่นเดียวกับหนังสือทั่วไป ได้แก่ การเว้นวรรคเมื่อจบประโยค เว้น
วรรคข้างหน้าอนุภาคต่าง ๆ เป็นต้น ดังตัวอย่างแบบฝึกหัดต่อไปนี้

ชนชาติไทยโดยมากถือพระพุทธศาสนา ไทยสยามเป็นหัวหน้า
พระพุทธ เพราะเป็นประเทศอิสระประเทศเดียวที่ถือศาสนา
พุทธ พระเจ้าแผ่นดินสยามเป็นกษัตริย์ปถมกษัตริย์ พระองค์ทรงไว้ซึ่ง
อำนาจในทางปกครองคณะสงฆ์ โดยประกอบที่ไทยอื่นไม่มีอำนาจ
ได้ เพราะมิได้เป็นประเทศอิสระ

ชนชาติไทยได้รับลัทธิพุทธศาสนาจากมณฑลประเทศ
(คืออินเดีย)

ก. อาจารย์ภาษาไทยบางท่านกล่าวว่า เคยศึกษาเรื่อง
การใช้เครื่องหมายวรรคตอนจากโรงเรียน ส่วนเรื่องการเว้นวรรคนั้นไม่เคย
ศึกษา

3. การพิจารณาเนื้อความหรือใจความของเรื่องที่เขียน

นักเขียนและอาจารย์ภาษาไทยกล่าวว่า การใช้เว้นวรรค
นั้น บางครั้งก็ใช้เนื้อความหรือใจความพิจารณาว่าควรจะเว้นวรรคหรือไม่ เช่น
ถ้าเนื้อความนั้นเป็นเนื้อความประเภทเดียวกันก็จะเขียนเรียงต่อกันโดยไม่ใช้เว้น
วรรค แต่ถ้าเนื้อความนั้นเป็นคนละประเภทกัน เช่น เป็นเนื้อความหลักกับเนื้อความ
ขยาย หรือเนื้อความนั้นมีใจความขาดต่อกัน ก็จะใช้การเว้นวรรคกันเนื้อความ
เหล่านั้นเสีย

4. การอ่านในช่วงหนึ่ง ๆ

บุคคลทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นร่วมกันว่า การใช้เว้นวรรค
นั้น มาจากการพิจารณาว่าสามารถอ่านได้ในช่วงหนึ่ง ๆ โดยให้คำอธิบายดังนี้

การเว้นวรรคที่คตินั้นจะต้องช่วยให้ผู้อ่านสามารถหยุดเว้น-
 ระยะเวลาในตอนนี้อ่านออกเสียงได้ ฉะนั้น ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงว่าข้อความที่เขียนไป
 นั้น ผู้อ่านสามารถอ่านได้ในช่วงหนึ่งก็จะเว้นวรรคครั้งหนึ่ง¹ นักเขียนได้ให้คำ
 อธิบายเพิ่มเติมว่า เมื่อเขียนเรื่องจบแล้วจะตรวจทาน โดยการนำเอาเรื่องนั้นมา
 อ่านดัง ๆ และในขณะที่อ่านนั้นหยุดหายใจตอนใดแล้วทำให้ได้ความดี หรือฟังแล้ว
 ไพเราะรื่นหูดี นักเขียนผู้นี้ก็จะทำเครื่องหมายให้เว้นวรรคในตอนนั้น หรือแก้ไขการ
 เว้นวรรคเดิมเสีย ฉะนั้น เรื่องของเขาจึงสามารถนำไปอ่านออกเสียงหรือนำไป
 พูดได้เป็นอย่างดี เพราะผู้พูดจะหยุดเว้นวรรคในระหว่างพูดได้โดยยึดการเว้นวรรค
 ในข้อเขียนนั้นเป็นหลักไม่ตอมมาพิจารณาหยุดเว้นระยะเองในขณะที่อ่าน

5. การเลียนแบบนักเขียนผู้มีชื่อเสียงหรือนักเขียนที่ตนชอบ

นักเขียนที่เริ่มเขียนมักจะเลียนแบบวิธีเขียนของนักเขียน
 ที่มีชื่อเสียงหรือนักเขียนที่ตนชอบ ฉะนั้น จึงมีนักเขียนบางคนให้ความเห็นว่า การ
 เว้นวรรคที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งได้มาจากการเลียนแบบนักเขียนที่เขาชอบ
 นักเขียนผู้หนึ่งกล่าวเสริมว่า เขาชอบวิธีเขียนของ กฤษณา อโศกสิน คือ ใช้ประโยค
 สั้น ๆ และเว้นวรรคบ่อย ๆ ดังนั้น เขาจึงนำเอาวิธีการเช่นนี้มาปรับปรุงการ
 เขียนบ้าง โดยเปลี่ยนวิธีเขียนแบบบรรยายยาว ๆ ของเขา มาเป็นการใช้ประโยค
 สั้น ๆ บ้าง บางคนกล่าวว่า ชอบวิธีเขียนของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช คือ ใช้
 คำมีน้ำหนักดี ใช้เว้นวรรคบ่อย ๆ ขอบหน้าบ่อย ๆ ทำให้เรื่องน่าสนใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ คติคำกล่าวของพระยาอุปทิศที่ว่า "เว้นวรรคให้เหมาะกับการกลั่น
 หายใจ".

6. การพิจารณาจำนวนคำและจำนวนเนื้อที่ของคอลัมน์

แนวที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรคนี้ บางครั้งขึ้นอยู่กับจำนวนคำและจำนวนเนื้อที่ของคอลัมน์ ผู้ให้เหตุผลแก่เนื้อที่คือ นักเขียน อาจารย์ภาษาไทย พนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูป สิ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงความสวยงาม ความน่าอ่านของสิ่งพิมพ์ที่จะผลิตออกมา ดังนั้น จึงมีบางกนอาศัยการเว้นวรรคเพิ่มความงามให้แก่สิ่งพิมพ์ของเขา โดยให้เหตุผลดังนี้

ก. เมื่อเขียนเรื่องจบแล้วจะต้องตรวจทานทุกครั้ง ขณะที่ตรวจทานนั้นถ้าพบว่าตอนใดเขียนเรียงต่อกันยาวเกินไป เขาจะปรับปรุงใหม่ โดยการหาที่เว้นวรรคเสียบ้าง ฉะนั้น การเว้นวรรคในบางแห่งจึงเป็นการเว้นวรรคที่ช่วยไม่ให้ข้อความนั้นเรียงต่อกันยาวเกินไป เมื่อมีจำนวนคำมากพอควรแล้วก็ควรจะเว้นวรรคเสียครั้งหนึ่ง โดยคำนึงถึงการเว้นวรรคนั้นจะไม่ทำให้ความตอนนั้นเสียหรือเปลี่ยนแปลงไป

ข. ผู้เขียนหนังสือที่ชำนาญแล้วจะสามารถประมาณได้ว่า ในเนื้อที่ 1 บรรทัดตามที่คอลัมน์จำกัดนั้นจะบรรจุคำได้กี่คำ ดังนั้น นักเขียนพนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูป จะพยายามใช้เว้นวรรคโดยคำนึงถึงว่า สิ่งพิมพ์ที่ออกมานั้นจะต้องมีการใช้เว้นวรรคบรรทัดละ 1 หรือ 2 แห่ง แล้วแต่ความกว้างของคอลัมน์ ฉะนั้น ถ้าปรากฏว่าบรรทัดใดที่เขียนหรือนำไปเรียงพิมพ์แล้วไม่มีการเว้นวรรคเลย ผู้เขียนหรือผู้เรียงพิมพ์จะพยายามหาที่เว้นวรรค หรือมิฉะนั้นนักเขียนก็อาจจะเปลี่ยนประโยคที่เขียนเสียใหม่ให้สั้นลง เพื่อที่จะได้มีเว้นวรรคบ้าง

7. การทำตามแบบฉบับ

พนักงานพิมพ์ก็ค พนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูป เป็นผู้ที่ต้องทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ตามที่ผู้สั่งหรือผู้ว่าจ้าง ฉะนั้น พนักงานเหล่านี้จึงต้องผลิตผลงานตามแบบฉบับที่ผู้สั่งงานหรือผู้ว่าจ้างให้มา ไม่ว่าจะ

คำกรุบแบบ เนื้อเรื่อง ตลอดจนการเว้นวรรค พักงานเหล่านี้บางกลุ่มจึงให้สัมภาษณ์ว่า แนวที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรคคือ ทำตามแบบต้นฉบับ พักงานเหล่านี้จะมาใช้ในการเว้นวรรคตามความคิดเห็นของตนเองไม่ได้

จากผลของกาธสัมพันธ์ผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์จะเห็นได้ว่า แนวที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรคนั้นมีต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอาชีพหรือหน้าที่ของบุคคลนั้น (ดูตารางที่ 6 ประกอบ) เหตุผลที่บุคคลทั้ง 4 กลุ่มใช้เป็นแนวในการใช้เว้นวรรค คือ ประสิทธิภาพ และจากการอ่านในช่วงหนึ่ง ๆ ซึ่งบุคคลที่ใช้ภาษาเขียนของไทยอาจจะถือเป็นแนวทางการใช้เว้นวรรคได้แนวทางที่ใช้พิจารณาใช้เว้นวรรคที่แตกต่างไปแต่ละกลุ่ม คือ

อาจารย์ภาษาไทย และพนักงานพิมพ์ดีด ได้แนวการเว้นวรรคจากการศึกษา อาจารย์ภาษาไทย และนักเขียน ได้จากการพิจารณาเนื้อหาของเรื่องที่เขียนว่าควรจะเว้นวรรคตอนใด สำหรับนักเขียนนั้นมีความเห็นในเรื่องแนวที่ใช้พิจารณาในการใช้เว้นวรรค ที่เป็นความเห็นโดยเฉพาะ คือ ใช้เว้นวรรคตามแบบนักเขียนที่ตนชอบ หรือนักเขียนที่มีชื่อเสียง ทั้งนี้ก็เพราะนักเขียนต้องการให้ผลงานของเขาเป็นที่นิยมบ้าง ฉะนั้น เมื่อเขาเห็นว่าประชาชนนิยมงานกาธเขียนของใคร นักเขียนก็จะพยายามเลียนแบบวิธีเขียนของผู้นั้นบ้าง แนวที่ใช้พิจารณาการเว้นวรรคที่ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ใช้การเว้นวรรคอีกประการหนึ่ง คือ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูป! ซึ่งให้ความเห็นว่ แนวที่ใช้พิจารณาในการเว้นวรรค คือ ต้องทำตามแบบต้นฉบับ

ตารางที่ 6

แนวที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการใช้เว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์

แนวที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการใช้เว้นวรรค	นักเขียน (คน)	พนักงานพิมพ์ดีด (คน)	พนักงานเรียงพิมพ์และตรวจ พิสูจน์ (คน)	อาจารย์ ภาษาไทย (คน)
ประสบการณ์และความเคยชิน	10	17	17	15
การศึกษานในสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ	-	12	-	4
การพิจารณาเนื้อความ ที่เขียน	2	-	-	3
การอ่านในช่วงหนึ่ง ๆ	3	5	4	5
การเลียนแบบนักเขียน ผู้มีชื่อเสียง	3	-	-	-
การพิจารณาจำนวนคำ และจำนวนเนื้อที่ใน คอลัมน์	4	-	11	1
การทำตามแบบฉบับ	-	14	17	-

ง. วิธีเว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์และอาจารย์ภาษา

ไทย

ในการศึกษาวิธีเว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์และอาจารย์ภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์วิธีใช้การเว้นวรรคของบุคคลเหล่านี้ ผู้สัมภาษณ์จะถามหลักในการใช้เว้นวรรคของบุคคลเหล่านี้ว่าใช้อย่างไรบ้าง เมื่อได้คำตอบแล้ว ผู้สัมภาษณ์ก็จะนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาจัดเรียงลำดับโดยใช้หลักไวยากรณ์ตามที่กำหนดไว้ เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า "เว้นวรรคหน้าคำว่า หรือ" ถ้าหรือทำหน้าที่เชื่อมอนุพจน์ ผู้สัมภาษณ์ก็จะใช้หลักไวยากรณ์ว่า เว้นวรรคหน้าอนุพจน์หลัก ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า "เว้นวรรคหน้าและหลังคำว่า ณ" ถ้า ณ นั้นนำหน้าคำบอกเวลาหรือคำบอกสถานที่ ผู้สัมภาษณ์ก็จะจัดเข้าหลักไวยากรณ์ คือ เว้นวรรคหน้าคำบุพบท ณ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางคนตอบว่า "ไม่ทราบว่าเว้นวรรคอย่างไร แต่ถ้าให้เขียนก็จะเว้นวรรคได้" ในกรณีเช่นนี้ผู้สัมภาษณ์จะยกตัวอย่างข้อความ และให้ผู้ให้สัมภาษณ์พิจารณาว่า ในข้อความนั้นควรจะใส่เว้นวรรคที่ใดบ้าง เมื่อได้คำตอบแล้วก็จะจัดเข้ากลุ่มตามวิธีการข้างต้น

ผลของการสัมภาษณ์วิธีเว้นวรรคมีต่าง ๆ ดังนี้

- ก. มีการเว้นวรรคหน้าข้อความ
- ข. มีการเว้นวรรคหน้าประโยค
- ค. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุพจน์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์
  2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์
- จ. มีการเว้นวรรคชานาบลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่
1. ชานาบลุ่มคำหรือคำที่กองการเน้น
  2. ชานาบลุ่มคำบอกเวลา
  3. ชานาบลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์
  4. ชานาบลุ่มคำบอกตำแหน่ง
  5. ชานาบลุ่มคำหรือคำที่เป็นรายการต่าง ๆ
- ฉ. มีการเว้นวรรคข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นชื่อคน
- ค. มีการเว้นวรรคชานาบลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่
1. ชานาบลุ่มคำจำนวนนับ
  2. ชานาบลุ่มคำลักษณะนาม
  3. ชานาบลุ่มคำบุพบท ณ
  4. ชานาบลุ่มคำกริยา คือ
- ช. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลังคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่
1. เว้นวรรคข้างหน้าคำกริยา คือ
  2. เว้นวรรคข้างหลังคำกริยา คือ
  3. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุพากย์ ว่า
- ง. มีการเว้นวรรคชานาบลุ่มข้อความ

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นว่า จะเว้นวรรคทั้งข้างหน้าและข้างหลังข้อความ คือ เมื่อเขียนไปจบใจความครั้งหนึ่ง ๆ ก็จะใช้การเว้นวรรคั้นระหว่างข้อความเดิมกับข้อความที่จะเริ่มเขียนต่อไป

ข. มีการเว้นวรรคขนาดประโยค

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นว่า จะเว้นวรรคเมื่อจบประโยคทุกครั้ง แต่ถาประโยคนั้นมีใจความสั้น หรือมีจำนวนคำน้อย อาจจะไม่เขียนประโยคต่อไปได้โดยไม่ต้องใช้เว้นวรรค หรือถ้าใจความของประโยคที่จะเขียนต่อไปเกี่ยวข้องกับใจความในประโยคข้างหน้าก็อาจไม่ต้องใช้เว้นวรรคได้

ค. มีการเว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์

อาจารย์ภาษาไทยให้สัมภาษณ์ว่า ควรจะเว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์ ทั้งนี้ เพราะอนุพากย์วิเศษณ์มักจะมีใจความที่ต่างกับใจความของประโยคข้างหน้ามาก เช่น อาจจะเป็นใจความที่เป็นเหตุผลของประโยคข้างหน้า หรืออาจจะขัดแย้งกับใจความในประโยคข้างหน้าก็ได้

2. เว้นวรรคข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์

อาจารย์ภาษาไทย พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์และตรวจรูป ให้ความเห็นว่า ประโยคที่มีส่วนขยายหรือส่วนประธาน กริยา กรรม ที่เป็นอนุพากย์จะต้องใช้เว้นวรรคคั่นส่วนนั้น พนักงานเรียงพิมพ์บางคนกล่าวว่าจะใช้การเว้นวรรคคั่นหน้าอนุพากย์เหล่านี้ เพราะอนุพากย์นามและอนุพากย์คุณศัพท์มักจะเป็นคำอธิบายของข้อความที่อยู่ข้างหน้า เพื่อแยกให้เห็นส่วนหลักและส่วนขยาย

(179) แดงเข้าสักกรอตามสถานที่ ซึ่งทางโรงเรียนจัดไว้ให้

ง. มีการเว้นวรรคขนาดกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคขนาดกลุ่มคำหรือคำที่ต้องการเน้น

บุคคลทั้ง 4 กลุ่มที่ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า การเว้นวรรคจะช่วยให้เห็นข้อความที่เว้นวรรคนั้นเด่นชัดขึ้น ฉะนั้น ถ้ากลุ่มคำหรือคำใดที่ต้องการจะเน้นให้อ่านเห็นเด่นชัดกว่าคำอื่น ๆ ผู้เขียนควรจะใช้การเว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำ หรือคำนั้น นอกจากนี้ นักหนังสือพิมพ์ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ส่วนวน คำพิพแสดง หรือข้อความที่ต้องการเน้น ควรจะใช้เว้นวรรคชานาบทคำเหล่านั้น หรือจะใช้เครื่องหมายประกอบด้วยก็ได้ เช่น

(180) คุณหลานกับคุณอาตา "หมา" รถชยะ

(181) เมื่อเอ่ยชื่อ พทยา เชื่อว่าคนส่วนมากคงรู้จัก
กันว...

2. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลา

ผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ คือ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์และพนักงานตรวจรูป ให้ความเห็นว่า ควรจะเว้นวรรคชานาบทคำบอกเวลา เพื่อให้เห็นเวลาเด่นชัดขึ้น พนักงานบางคนกล่าวว่านิยมเว้นวรรคชานาบทคำบอกเวลา เพราะจำวิธีเว้นวรรคแบบนี้มาจากหนังสือราชการ

3. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกเวลาคุณศัพท์

บุคคลทั้ง 4 กลุ่มให้คำอธิบายว่า คำบอกเวลาคุณศัพท์ เช่น ปัจจุบันนี้ บัดนี้ ต่อมา มักจะเป็นบทสรุป หรือบทเรีบก่องความสนใจของผู้อ่าน ฉะนั้น จึงมักจะใช้เว้นวรรคชานาบทคำเหล่านี้ หรืออาจจะขึ้นย่อหน้าใหม่พร้อมทั้งเว้นวรรคข้างหลังคำเหล่านี้ด้วย

4. เว้นวรรคชานาบทกลุ่มคำบอกตำแหน่ง

บุคคลทั้ง 4 กลุ่มให้สัมภาษณ์ว่า คำบอกตำแหน่งเป็นคำคนละหน่วยกับข้อความที่อยู่ข้างหน้า คือ เป็นหน่วยขยายของข้อความข้างหน้าจึงต้องใช้

เว้นวรรคกัน และข้อความที่ตามมาข้างหลังคำบอกตำแหน่งมักจะเป็นหน่วยกริยา ซึ่งเป็นคนละหน่วยกันอีก ดังนั้น จึงต้องเว้นวรรคข้างหลังคำบอกตำแหน่งด้วย

(182) นายมนตรีชัย พันธุ์คงจัน อธิบดีกรมตำรวจ เดินทาง
ไปสิงคโปร์เมื่อเช้านี้

5. เว้นวรรคชานามกลุ่มคำ หรือคำที่เป็นรายการต่าง ๆ

บุคคลทั้ง 4 กลุ่ม ให้สัมพันธ์ว่า กลุ่มคำหรือคำที่เป็นรายการต่าง ๆ นั้น จะต้องใช้เว้นวรรคแยกแต่ละรายการ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นขนาดของรายการนั้น ๆ เช่น

(183) พี่ชายสาวกรัวได้แก่ พริก มะเขือ แตงกวา

นักเขียนบางคนก็อธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้ารายการสุดท้ายเชื่อมด้วยคำว่า และ จะต้องเขียนรายคำสุดท้ายต่อกับคำว่า และ แต่ถ้ารายการสุดท้ายเป็นรายการยาว ๆ จะวางคำเชื่อม และ ไว้โดด ๆ เช่น

(184) ในบ้านนี้มีต้นผัก ต้นฝรั่ง ต้นนุ่น และต้นสาเก

(185) เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาสูง ๆ จะรู้สึกหือ้อใจหวิว และ
หายใจไม่ทั่วท้อง

จ. มีการเว้นวรรคข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นชื่อคน

ผู้ให้สัมพันธ์ทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นร่วมกันว่า ชื่อ หรือ ชื่อกับนามสกุลนั้น จะต้องใช้เว้นวรรคชานาม เพื่อไม่ให้ส่วนนี้ไปปนกับหน่วยอื่น ๆ เช่น ปนกับหน่วยกรรมหรือหน่วยกริยา ฉะนั้น ถ้าไม่ใช้เว้นวรรคชานามเสียอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่นชื่อ นายบุญมี ผู้อ่านอาจคิดว่าชายคนนี้ชื่อ นายบุญ หรือ นายบุญมี ก็ได้ โดยอาจจะนำส่วนหนึ่งของชื่อไปเป็นหน่วยกริยาก็ได้ อาจารย์ภาษาไทยบางท่านให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า คำนำหน้าชื่อที่เป็นคำเต็มจะเขียนคำนำหน้าชื่อเรียงต่อกับชื่อ แต่ถ้าคำนำหน้าชื่อเป็นอักษรย่อจะเว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อกับชื่อ เช่น

(๑๘๖) หม่อมราชวงศ์เศษฐาธิ ฌางข้าง

(๑๘๗) ม.ร.ว. กิ่งกฤษี ปราโมช

ฉ. เป็นการเว้นวรรคขนาดำชนิดต่าง ๆ ใต้แก่

๑. เว้นวรรคขนาดำจำนวนนับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง ๔ กลุ่ม ให้สัมภาษณ์ว่า จะต้องใช้เว้นวรรคขนาดำจำนวนนับ เพื่อให้กำจำนวนนับเด่นชัดขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนกล่าวว่า ตัวเลข^๑ กับตัวหนังสือเป็นสัญลักษณ์คนละประเภทกัน ฉะนั้น จึงต้องใช้เว้นวรรคขนาดำจำนวนนับนี้เสีย เช่น

(๑๘๘) นางสาวศุภาดา สัมกรเป็นคนที่ ๒๗ ของวันนี้

๒. เว้นวรรคขนาดำลักษณะนาม

พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานเรียงพิมพ์ และพนักงานตรวจรูปอาจารย์ภาษาไทย ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เว้นวรรคว่า ควรจะเว้นวรรคขนาดำลักษณะนาม เพราะว่าข้างหน้าคำลักษณะนามเป็นตัวเลข จึงต้องเว้นวรรคข้างหน้าคำนี้ เพื่อแยกตัวเลขกับตัวหนังสือ ซึ่งเป็นอักษรคนละประเภทกัน ส่วนเหตุที่เว้นวรรคข้างหลังคำลักษณะนามก็เพื่อไม่ให้คำลักษณะนามนั้นไปทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยคต่อไป เช่น

^๑ ตัวเลขนี้นักเขียนนวนิยายท่านหนึ่งกล่าวว่าไม่เคยใช้เลย เขาจะใช้ตัวหนังสือแทน เพราะมีความรู้สึกถ้าใช้ตัวเลขแล้วจะทำให้เรื่องที่เขียนนั้นไม่ใช่เรื่องอ่านเล่น เรื่องที่มีตัวเลขจะทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นหนังสือทางวิชาการมากกว่า ดังนั้น ถ้าจำเป็นจะต้องใช้ตัวเลข นักเขียนผู้นี้ก็จะเลี่ยงไปใช้ตัวหนังสือแทน เช่น เมื่อจะใช้ พ.ศ. ก็เปลี่ยนเป็นใช้คำว่าปีนี้ ปีที่แล้ว ปีหน้า แทน.

(189) ฉันทชื่อตะกร้ามา 3 ใบ ใหน้องเสี่ย 2 ใบ

3. เว้นวรรคชานาคำพบท ณ

ผู้ให้สัมภาษณ์เจนนีมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ พนักงานพิมพ์ดีด และ พนักงานเรียงพิมพ์และตรวจรูป ให้ความเห็นที่ว่า คำว่า ณ ในหนังสือราชการมัก จะเว้นวรรคชานาคำนี้ ฉะนั้น พวกเขาจึงทำตามแบบบ้าง บางคนให้เหตุผลว่า การที่ใช้เว้นวรรคชานาคำ ณ เพราะเคยเรียนมาจากโรงเรียนสอนพิมพ์ดีด และ เคยพิมพ์ในแบบฝึกหัด ซึ่งมีการใช้เว้นวรรคชานาคำนี้จึงจำมาใช้บ้าง

4. เว้นวรรคชานาคำกริยา คือ

พนักงานพิมพ์ดีดและอาจารย์ภาษาไทย ได้อธิบายวิธีเว้นวรรค ว่า นิยมเว้นวรรคชานาคำว่า คือ ในกรณีที่ข้างหลังคือมีคำนามที่เป็นรายการตามมา หรือในกรณีที่ข้อความอยู่ข้างหน้าและข้างหลังคำว่า คือ มีความสำคัญเท่ากับ เช่น

(190) อาหารที่มีโปรตีน คือ เนื้อสัตว์ ถั่วลิสง ถั่วเหลือง

(191) ผู้ที่ยิง พล. ต. อรุณ คือ พล. อ. ฉลาด

๕. มีการเว้นวรรคข้างหน้าหรือข้างหลังคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เว้นวรรคข้างหน้ากริยา คือ

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่มให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีใช้เว้นวรรคว่า จะเว้นวรรคข้างหน้าคำว่า คือ เมื่อข้อความที่ตามหลัง คือ นั้น เป็นข้อความสำคัญที่ ผู้เขียนหนังสือไทยต้องการให้เห็นเด่นชัด เช่น

(192) ปัญหาในเมืองหลวงที่แก้ไขไม่ตก คือปัญหาการจราจร

2. เว้นวรรคข้างหลังกริยา คือ

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่มอธิบายเกี่ยวกับวิธีใช้เว้นวรรคว่า จะเว้นวรรคข้างหลังคำว่า คือ ในกรณีที่ข้อความหลังคือนั้นเป็นคำอธิบายของข้อความที่อยู่ข้างหน้า เช่น

(193) เมื่อมีพายุพัดจกวัดที่สี่ที่สี่ก็คือ ครอบอยู่ในที่ ๆ มีกำบัง

ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนกล่าวว่านิยมเว้นวรรคข้างหลังคำว่า คือ โดยไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดจึงเว้นวรรคเช่นนี้ เพียงแต่เคยเว้นวรรคอย่างนั้นก็ทำต่อมาเรื่อย ๆ

3. เว้นวรรคข้างหลังคำเชื่อมอนุภาค ว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์เช่นนี้ คือ นักเขียน พนักงานพิมพ์ดีด อาจารย์ภาษาไทย ซึ่งอธิบายวิธีใช้เว้นวรรคว่า หลังคำ กล่าวว่า คิดว่า เป็นต้นว่า เขามักจะเว้นวรรค เช่น

(194) อธิปไตยกรมตำรวจกล่าวว่า ครอบปฐนอาจปราบปรามได้
ถ้าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ

จากผลของการศึกษาการใช้เว้นวรรคของบุคคลประเภทต่าง ๆ จะเห็นได้ว่ามีการใช้เว้นวรรคต่าง ๆ กัน (ดูตารางที่ 7 ประกอบ) และวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้เว้นวรรค เช่น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านหยุดคิด เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกัน เป็นต้น นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ยังมีผลต่อการเว้นวรรคในสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ด้วย เช่น ความจำกัดของจำนวนเนื้อที่ในคอลัมน์อาจจะทำให้ผู้เขียนต้องใช้เว้นวรรคหรือไม่ใช้เว้นวรรคก็ได้ เป็นต้น

ตารางที่ 7

วิธีเว้นวรรคของผู้ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์และอาจารย์ภาษาไทย

ประเภทของการเว้นวรรค	ประเภทบุคคล วิธีเว้นวรรค	นักเขียน (คน)	อาจารย์ ภาษาไทย (คน)	พนักงาน พิมพ์ดีด (คน)	พนักงานเรียง พิมพ์และตรวจ รูป (คน)
ใจความ	ขนามข้อความ	13	15	12	4
ประโยค	ขนามประโยค	11	14	10	7
	ข้างหน้าอนุพากย์วิเศษณ์	--	2	--	--
	ข้างหน้าอนุพากย์คุณศัพท์	--	14	8	10
กลุ่มคำ	ขนามกลุ่มคำหรือคำที่ต่อ การเนน	11	5	2	5
	ขนามกลุ่มคำขอกเวลา	--	--	12	4
	ขนามกลุ่มคำขอกเวลา คุณศัพท์	3	3	3	5
	ขนามกลุ่มคำขอกตำแหน่ง	10	12	9	8
	ขนามกลุ่มคำรายการต่าง ๆ	12	14	10	15
	ข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นชื่อคน	7	8	12	9

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเภท ของการ เว้นวรรค	ประเภทบุคคล วิธีเว้นวรรค	นักเขียน	อาจารย์ ภาษาไทย	พนักงาน พิมพ์ดีด	พนักงานเรียง พิมพ์และตรวจ รูป
		(คน)	(คน)	(คน)	(คน)
คำ	ชานบคำจำนวนนับ	13	12	16	6
	ชานบคำลักษณะนาม	-	8	17	1
	ชานบคำบุพบท <u>ณ</u>	-	-	16	17
	ชานบคำกริยา <u>คือ</u>	-	5	5	-
	ชานบหน้าคำกริยา <u>คือ</u>	4	4	4	1
	ชานบหลังคำกริยา <u>คือ</u>	5	11	10	1
	ชานบหลังคำเชื่อมอนุพากย์ <u>ว่า</u>	3	16	10	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการเปรียบเทียบการศึกษาวิธีใช้เวนวนรรคในสมัยปัจจุบัน

การเปรียบเทียบวิธีใช้เวนวนรรคในสมัยปัจจุบัน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์วิธีใช้เวนวนรรคของบุคคลต่าง ๆ และการศึกษาการเวนวนรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ มีผลดังต่อไปนี้ คือ

ก. วิธีเวนวนรรคที่ตรงกันทั้งที่ได้จากการสัมภาษณ์จากสิ่งพิมพ์ คือ การเวนวนรรคชานาบทกลุ่มคำหรือคำที่เป็นรายการต่าง ๆ และการเวนวนรรคข้างหลังกลุ่มคำที่เป็นชื่อคน

ข. วิธีเวนวนรรคที่ต่างกัน คือ การเวนวนรรคชานาคำบอกเวลา ซึ่งต่างกันดังนี้ คือ ผลจากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า มีบุคคลที่ใช้การเวนวนรรคชานาคำบอกเวลาเพียง 2 กลุ่ม คือ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานตรวจรูปและเรียงพิมพ์ แต่ผลจากการสำรวจสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ กลับปรากฏว่า หนังสือทุกประเภทมีวิธีเวนวนรรคเช่นนี้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการเวนวนรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ คือ การเวนวนรรคของพนักงานพิมพ์ดีด และพนักงานเรียงพิมพ์ ตรวจรูปมากกว่าจะเป็นการเวนวนรรคของผู้เขียนต้นฉบับนั้น ๆ

นอกจากนี้ ผลของการสัมภาษณ์ในเรื่องการใช้เวนวนรรคของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีวิธีเวนวนรรคน้อยกว่าคนเวนวนรรคในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการใช้เวนวนรรคนั้นต้องใช้จริง ๆ คือ ต้องเขียนหรือต้องพิมพ์ จึงจะรู้ว่า ควรเวนวนรรคตอนใดบ้าง ถ้าสัมภาษณ์ก็จะได้การเวนวนรรคเพียงไม่กี่วิธีดังผลที่ปรากฏในตารางที่ 6